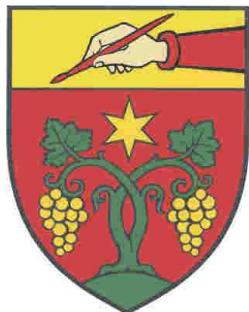

PRIMORSKO - GORANSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VINODOLSKA OPĆINA

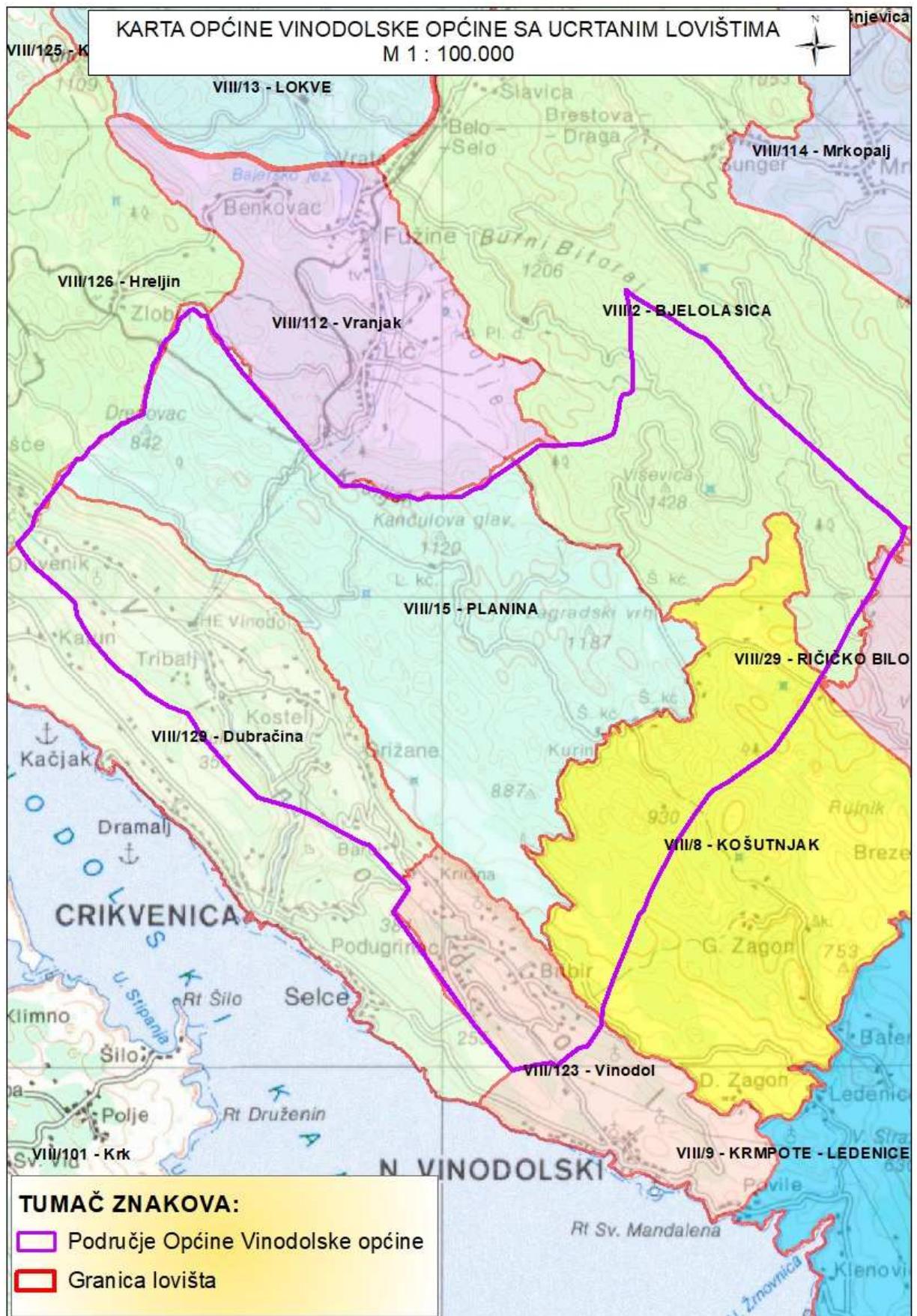
**PROGRAM ZAŠTITE DIVLJAČI
ZA POVRSINE NA KOJIMA JE ZABRANJENO
USTANOVЉENJE LOVIŠTA
NA PODRUČJU**

OPĆINE VINODOLSKE OPĆINE

ZA RAZDOBLJE GOSPODARENJA OD 1. TRAVNJA 2022. DO 31. OŽUJKA 2032.

Bribir, 2022. godine

NARUČITELJ:	OPĆINA VINODOLSKA OPĆINA Bribir 34 51253 Bribir OIB: 98133635529
UGOVOR BROJ:	12
PROJEKT:	Izrada Programa zaštite divljači za površine na kojima je zabranjeno ustanovljenje lovišta na području OPĆINE VINODOLSKE OPĆINE od 1. travnja 2022. godine do 31. ožujka 2032. godine
IZVOĐAČ: Licenca: 1507	“TRIJADA” d.o.o. Rovinj Michele Fachinetti 8 52210 Rovinj OIB: 90196752762
Licenca:	1507
VLASNIK TVRTKE:	ČEDOMIR AMIDŽIĆ, dipl. ing. šum.
OVLAŠTENI IZRAĐIVAČ:	Čedomir Amidžić, dipl. ing. šum.
SURADNICI:	Dalibor Tomljanović, dipl. ing. šum.

SADRŽAJ

1.UVOD.....	5
2. AKT O PROGLAŠENJU ILI USTANOVLJENJU POVRŠINE IZVAN LOVIŠTA.....	11
3. OSNOVNI PODACI O POLOŽAJU I GRANICAMA POVRŠINE IZVAN LOVIŠTA TE NJENOJ POVRŠINI RAZRAĐENOJ PO KULTURAMA ZEMLJIŠTA SA ZEMLJOVLASNIČKIM RAZMJEROM.....	13
4. PROCJENA BROJNOG STANJA DIVLJAČI KOJA STALNO, SEZONSKI ILI POVREMENO OBITAVA NA POVRŠINAMA IZVAN LOVIŠTA ILI PREKO ISTIH PRELAZI.....	27
4.1. Vrste divljači	27
4.2. Ostale životinjske vrste	68
5. UVJETI ZAŠTITE PRIRODE (Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu).....	69
5.1. Zaštićena područja	69
5.2. Strogo zaštićene vrste	69
5.3. Ugroženi i rijetki stanišni tipovi.....	80
5.4. Ekološka mreža.....	80
5.4.1 Područje ekološke mreže.....	81
5.4.2 Ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi područja ekološke mreže	81
5.4.3. Utjecaj zahvata i aktivnosti na području ekološke mreža	85
6. MJERE ZAŠTITE DIVLJAČI	88
7. MJERE ZA SPRJEČAVANJE ŠTETA OD DIVLJAČI.....	89
7.1. Edukacija i suradnja s vlasnicima i korisnicima površina izvan lovišta	89
7.2. Nabavljanje kemijskih, bioloških i biotehničkih zaštitnih sredstava	90
7.3. Izgon divljači te upotreba zaštitnih sredstava i plašila	91
7.4. Uklanjanje poljoprivrednih kultura do agrotehničkog roka	92
7.5. Smanjivanje brojnog stanja divljači.....	92
8. BRIGA O DRUGIM ŽIVOTINJSKIM VRSTAMA	115
9. PRIKAZ POTREBNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU PROGRAMA ZAŠTITE	115
10. KRONIKA PROGRAMA ZAŠTITE DIVLJAČI.....	116

- ✓ topografska karta u mjerilu 1:25 000
- ✓ suglasnost o ustanovljenju površina na kojima je zabranjeno ustanovljenje lovišta;
- ✓ evidencija trofeja divljači (ETD);
- ✓ zapisnik stručnoga povjerenstva za pregled programa zaštite divljači;
- ✓ akt o odobrenju programa zaštite divljači;
- ✓ karta ekološke mreže RH za područje Općine Vinodolske Općine
- ✓ karta zaštićenih područja RH za područje Općine Vinodolske Općine
- ✓ rješenje o provedenom postupku Predhodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za površine na kojima je zabranjeno ustanavljanje lovišta na području Općine Vinodolske Općine

1. UVOD

Program zaštite divljači je temeljem članka 57. Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači („Narodne novine“, broj: 40/06., 92/08., 39/11. i 41/13.) planski akt za razdoblje od 10 godina koji osigurava zaštitu divljači na površinama iz članka 11. stavka 2. točaka 2., 3., 4., 5., 6., 7. i 8. Zakona o lovstvu (površine izvan lovišta), a donosi ga pravna ili fizička osoba koja koristi zemljište ili upravlja zemljištem na vrijeme od 10 godina.

Općina Vinodolska općina formiran je temeljem Zakona o područjima županija, gradova i općina u RH („Narodne novine“, broj: 10/97.) Općina Vinodolska općina smještena je na jugoistočnom dijelu Primorsko-goranske županije, u središnjem dijelu Sjevernog Hrvatskog primorja, u Vinodolskoj dolini i zaleđu, a administrativno obuhvaća 4 naselja.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, na području Vinodolske općine živi 3577 stanovnik.

POPIS STANOVNIŠTVA 2011. GODINE PO NASELJIMA

1. Bribir	1695
2. Drivenik	308
3. Grižane-Belgrad	953
4. Tribalj	621
Ukupno	3577

Područje Vinodolske općine prostire se na površini od 152 km², dok uređenom površinom zauzima 5,36 km², a prema načinu korištenja može se razdijeliti na stambene zone (orbitelske kuće i višestambene zgrade), općinski centri (mješovita namjena), površine gospodarske namjene i površine prometne infrastrukture.

Vinodolska općina je danas upotpunjen svim sadržajima neophodnim suvremenom načinu življenga i poslovanja. U mjestu se nalaze: škola, dječji vrtić, crkva, pošta, dom zdravlja, ljekarna, čitaonica i knjižnica, a dostupan je i niz obrtničkih usluga.

Geoprometni položaj Vinodolske općine, te dostupnost kopnom i zrakom, odnosno blizina zemljama srednje Europe, čini ga atraktivnim odredištem za ljetovanje ili kraći odmor.

Međunarodna Zračna luka Rijeka nalazi se na udaljenosti od 25 km, a operativna je cijele godine. Tijekom ljeta servisiraju je redovne linije Croatia Airlines-a s Minhenom i Londonom te niz low-cost i charter linija (npr. Ryan Air, Eurowings, Condor, Transavia) s Njemačkom, Švedskom, Norveškom, Poljskom, Nizozemskom.

Zbog povoljnih stanišnih čimbenika na površinama izvan lovišta Vinodolske općine stalno ili povremeno obitava određeni broj divljači te ostalih životinjskih vrsta.

Člankom 11. stavkom 2. Zakona o lovstvu (Narodne novine, br. 99/18, 32/19 i 32/20) propisano je daje zabranjeno ustanovljenje lovišta:

1. na miniranim površinama i sigurnosnom pojusu širine do 100 m
2. na moru i ribnjacima s obalnim zemljištem koje služi za korištenje ribnjaka
3. u rasadnicima, nasadima voćaka, vinove loze i višegodišnjega ukrasnog, ljekovitog i drugog bilja koji su namijenjeni intenzivnoj proizvodnji te pašnjacima, ako su ogradieni ogradom koja sprječava prirodnu migraciju dlakave divljači

4. na zaštićenim dijelovima prirode ako je posebnim propisima u njima zabranjen lov
5. na javnim cestama i drugim javnim površinama
6. na građevinskom području, osim na neizgrađenom dijelu građevinskog područja do njegova privođenja namjeni
7. na vojnim lokacijama
8. na drugim površinama na kojima je aktom o proglašenju njihove namjene zabranjen lov.

Člankom 20. Zakona o lovstvu propisano je da na površinama na kojima je zabranjeno ustanovljivanje lovišta divljač je dužan štititi korisnik te površine.

Prema Pravilniku o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači, Program zaštite divljači je planski akt za razdoblje od 10 godina koji osigurava zaštitu divljači na površinama iz članka 11. stavka 2. točaka 2., 3., 4., 5., 6., 7. i 8. Zakona o lovstvu. Navedene površine zovu se još i površine izvan lovišta.

Površinama izvan lovišta na području Općine Vinodolske općine upravlja Vinodolska općina, Bribir 34, 51253 Bribir, OIB: 98133635529.

Program zaštite divljači za:

**POVRŠINE NA KOJIMA JE ZABRANJENO USTANOVLJENJE LOVIŠTA
NA PODRUČJU OPĆINE VINODOLSKIE OPĆINE**

izrađen je za razdoblje:

od 1. travnja 2022. godine do 31. ožujka 2032. godine.

Program zaštite divljači namijenjen je za definiranje stanja na površinama na kojima se ne ustanavljuje lovište za područje prostora Vinodolske općine, vrsta i broja divljači te strogo zaštićenih i ostalih životinjskih vrsta koje obitavaju stalno, povremeno ili privremeno se zadržavaju na području Općine, a u skladu sa zakonskim propisima.

Program zaštite divljači je izrađena u skladu s Pravilnikom o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači i Stručnom podlogom za bonitiranje i utvrđivanje lovnoproduktivnih površina u lovištima Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 40/06, 92/08, 39/11 i 41/13).

Program zaštite divljači za Općinu Vinodolsku općinu izradio je Čedomir Amiđić, dipl.ing.šum djelatnik tvrtke „TRIJADA“ d.o.o. Rovinj, broj licence 1507.

Pri izradi ovog programa zaštite korišteni su slijedeći zakonski propisi i stručna literatura:

1. Zakon o lovstvu („Narodne novine“, broj 99/18, 32/19 i 32/20).
2. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“ 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19).
3. Zakona o šumama („Narodne novine“, broj 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20.)
4. Zakon o nabavi i posjedovanju oružja građana („Narodne novine“, broj 94/18 i 42/20.)
5. Zakon o eksplozivnim tvarima te proizvodnji i prometu oružja („Narodne novine“, broj 70/17 i 141/20.)
6. Zakon o veterinarstvu („Narodne novine“, broj 82/13, 148/13. 115/18 i 52/21).
7. Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18).
8. Zakona o cestama („Narodne novine“ br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14 i 110/19)
9. Zakon o prekograničnom prometu i trgovini divljim vrstama („Narodne novine“, broj 94/13 i 14/19).
10. Zakon o sprečavanju unošenja i širenja stranih te invazivnih stranih vrsta („Narodne novine“, broj 15/18 i 14/19.)
11. Zakon o zaštiti životinja („Narodne novine“, broj 102/17 i 32/19.)
12. Pravilnik o lovostaji („Narodne novine“, broj 94/2019)
13. Pravilnik o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači. („Narodne novine“, broj 40/06, 92/08, 39/11 i 41/13).

14. Pravilnik o obilježavanju krupne divljači evidencijskim markicama (“Narodne novine”, broj 54/06 i 92/08.)
15. Pravilnik o potvrdi o podrijetlu divljači i njezinih dijelova i načinu označavanja divljači („Narodne novine“, broj 15/19)
16. Pravilnik o uvjetima i načinu lova, nošenju lovačkog oružja, obrascu i načinu izdavanja lovačke iskaznice, dopuštenja za lov i evidencije o obavljenom lovnu Pravilnik o pasminama, broju i načinu korištenja lovačkih pasa za lov. („Narodne novine“, broj 70/06).
17. Pravilnik o lovniku. („Narodne novine“, broj 108/19).
18. Pravilnik o lovačkim psima. („Narodne novine“, broj 108/19).
19. Pravilnik o trofejima divljači. („Narodne novine“, broj 24/21).
20. Pravilnik o načinu lova s pticama grabljivicama i programu o polaganju sokolarskog ispita („Narodne novine“, broj 110/10).
21. Pravilnik o lovočuvarskoj službi. („Narodne novine“, broj 16/19).
22. Pravilnik o stručnoj službi za provođenje lovnogospodarskih planova. („Narodne novine“, broj 108/2019).
23. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja središnje lovne evidencije („Narodne novine“, broj 67/06 i 73/10).
24. Pravilnik o cijeniku divljači („Narodne novine“, broj 20/19).
25. Pravilnik o odštetnom cjeniku („Narodne novine“, broj 31/19).
26. Pravilnik o načinu upotrebe lovačkog oružja i naboja. („Narodne novine“, broj 37/19).
27. Pravilnik o osposobljavanju kadrova u lovstvu („Narodne novine“, broj 78/06 i 92/08).
28. Pravilnik o osposobljenosti lovaca za prvi pregled odstranjene divljači namjenjene stavljanju na tržište („Narodne novine“, broj 102/14).
29. Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama („Narodne novine“, broj 144/13. i 73/16.)
30. Pravilnik o visini naknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama („Narodne novine“, broj: 84/96. i 79/02.)
31. Pravilnik o sakupljanju zavičajnih divljih vrsta („Narodne novine“, broj: 114/17)
32. Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa (narodne novine, broj 27/2021).
33. Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže („Narodne novine“, broj 25/20 i 38/20).
34. Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“, broj 80/19.)
35. Pravilnik o prijelazima za divlje životinje („Narodne novine“, broj 5/07.)
36. Pravilnik o naknadi štete od životinja strogo zaštićenih vrsta („Narodne novine“, broj 114/17.)
37. Strategijski i akciski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025.godine („Narodne novine“, broj 72/17.)
38. ***, 1967: Poljoprivredna enciklopedija, Zagreb.
39. ***, 1986: Lehrbuch Jägerprüfung, Bänden 1-5, Paul Parey, Berlin und Hamburg, 1017 pp.
40. ***, 1987: Šumarska enciklopedija, Zagreb.
41. ***, 2019: Program gospodarenja za gospodarsku jedinicu “Kotor planina”, važnost 01.01.2019. – 31.12.2028. Senj.

- 42.***, 2011: Program gospodarenja za gospodarsku jedinicu "Radinje", važnost 01.01.2011. – 31.12.2020. Senj.
- 43.***, 2010: Osnova gospodarenja Gospodarska jedinica "Planina", važnost 01.01.2010. – 31.12.2019.
- 44.***, 2010: Osnova gospodarenja Gospodarska jedinica "Veliki Smolnik", važnost 01.01.2010. – 31.12.2019.
- 45.***, 2011: Osnova gospodarenja Gospodarska jedinica "Viševica", važnost 01.01.2011. – 31.12.2012.
- 46.***, 2013: Osnova gospodarenja Gospodarska jedinica "Treskavac", važnost 01.01.2013. – 31.12.2022.
- 47.***, 2013: Osnova gospodarenja Gospodarska jedinica "Drivenik", važnost 01.01.2013. – 31.12.2022.
- 48.***, 2016: Šumskogospodarska osnova. Tablice ŠGO-1 od ŠGO-5. Vrijedi od 2016. do 2025. godine. Zagreb. 1 188 pp.
- 49.***, 2016: Šumskogospodarska osnova. Tablice ŠGO-6 od ŠGO-14. Vrijedi od 2016. do 2025. godine. Zagreb. 1 270 pp.
- 50.***, 2016: Šumskogospodarska osnova. Uredajni zapisnik. Vrijedi od 2016. do 2025. godine. Zagreb. 566 pp.
- 51.***, 2009: Lovnogospodarska osnova za državno lovište broj VIII/15 "PLANINA"; razdoblje važenja 01.04.2015. – 31.03.2025.;
- 52.***, 2009: Lovnogospodarska osnova za državno lovište broj VIII/8 "KOŠUTNJAK"; razdoblje važenja 01.04.2019. – 31.03.2029.;
- 53.***, 2009: Lovnogospodarska osnova za državno lovište broj VIII/2 "BJELOLASICA"; razdoblje važenja 01.04.2015. – 31.03.2025.;
- 54.***, 2009: Lovnogospodarska osnova za zajedničko lovište broj VIII/123 "VINODOL"; razdoblje važenja 01.04.2017. – 31.03.2027.;
- 55.***, 2009: Lovnogospodarska osnova za zajedničko lovište broj VIII/123 "DUBRAČINA"; razdoblje važenja 01.04.2016. – 31.03.2026.;
- 56.***, 2009: Lovnogospodarska osnova za državno lovište broj VIII/29 "RIČIČKO BILO"; razdoblje važenja 01.04.2015. – 31.03.2025.;
- 57.***, 2009: Lovnogospodarska osnova za zajedničko lovište broj VIII/126 "HRELJIN"; razdoblje važenja 01.04.2017. – 31.03.2027.;
- 58.***, 2009: Lovnogospodarska osnova za zajedničko lovište broj VIII/112 "VRANJA"; razdoblje važenja 01.04.2017. – 31.03.2027.;
59. Andrašić, D., 1973: Uređivanje lovišta. Lovna privreda IV dio, Zagreb.
60. Andrašić, D., 1982: Objekti tehničkog uređenja lovišta i uzbunjališta divljači, Zagreb, 106 pp.
61. Andrašić, D., 1984: Zoologija divljači i lovna tehnologija, Zagreb, 392 pp.
62. Arnold, N., 2002: A Field Guide to the Reptiles and Amphibians of Britain and Europe. HarperCollinsPublishers. London.
63. Bellows, T. S.; Fisher, T. W., 1999: Handbook of Biological Control. Academic Press, San Diego 1046.
64. Bolton, M., 1997: Conservation and the use of wildlife resources. Chapman & Hall; London; 278 pp.

65. Cestar, D., 1974: Razdjeljenje SR Hrvatske na tipološke jedinice. Preštampano iz biltena br. 5/74. poslovnog udruženja šumsko privrednih organizacija Zagreb.
66. Ćirić, M., 1989: Pedologija. III izdanje, SOUR Svjetlost, Sarajevo.
67. DeGraaf, R.; Miller, R.I., 1996: Conservation of Faunal Diversity in Forested Landscapes. Chapman & Hall; 633 pp.
68. Garms, H., Borm,L., 1981: Fauna Europe; Mladinska knjiga, Ljubljana, 550 pp.
69. Grubešić, M., 2006: Uzgojna područja za jelena, divokozu i divlju svinju na području Republike Hrvatske. Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb, 96 p.
70. Grubešić, M.; Krapinec, K., 2001: Studija o stanju i perspektivi razvoja lovstva na području Grada Zagreba. 81 p.
71. Heinzl, H., Fitter. R., Parslow, J., 1995: Birds of Britain & Europe with North Africa & Middle East; Harper Collins Publishers; London; 384 pp.
72. Hespeler, B., 1999: Wildschäden heute: Vorbegung, Feststellung, Abwehr. München, Wien, Zürich; 109-111.
73. Ilić, I., 2006: Lovci Grada Zagreba. Spomen knjiga u povodu petnaeste obljetnice osnutka Lovačkog saveza Grada Zagreba I 125 godina organiziranog lovstva u gradu Zagreba. Zrinski, Čakovec.
74. Kovačević, J., 1963: Fitocenologija travnjaka, Zagreb, 232 pp.
75. Krapinec, K., 2006: Pad populacije zeca. Lovački vjesnik, 11: 34-37 p.
76. Krapinec, K.; Lampe, A., 2006: Glavni krivac su promjene u staništu. Lovački vjesnik, 12: 36-38 p.
77. Krapinec, K.; Lampe, A., 2007: Najpovoljnija staništa za zeca. Lovački vjesnik, 1-2: 28-30 p.
78. Krapinec, K.; Lampe, A., 2007: Utjecaj klime na smanjivanje brojnosti zečeva. Lovački vjesnik, 3: 38-41 p.
79. Krapinec, K.; Lampe, A., 2007: Utjecaj predatora na brojnost zečeva. Lovački vjesnik, 4: 38-41 p.
80. Srđić D., Rohr O., Car Z., 1955: Bonitiranje lovišta za zeca, fazana, trčku i kamenjarku, Institut za šumarska i lovna istraživanja NRH, str. 1-66, Zagreb.
81. Tompkins, D.M.; Greenman, J.V.; Robertskon, P.A.; Hudson, P.J., 2000: The role of shared parasites in the exclusion of wildlife host: *Heterakis gallinarium* in the ring-necked pheasant and the grey partridge. Journal of Applied Ecology, 69, 829-840.
82. Uputstvo za određivanje lovnoproduktivnih površina i bonitiranje lovišta u RH, LSH, Zagreb 1987.
83. Vukelić, J., Rauš, Đ., 1998: Šumarska fitocenologija i šumske zajednice u Hrvatskoj. Zagreb; 310 pp.

2. AKT O PROGLAŠENJU ILI USTANOVLJENJU POVRŠINE IZVAN LOVIŠTA

Prostorni plan uređenja Općine Vinodolske općine donesen je 2011. godine, sa kasnijim izmjenama i dopunama, a objavljenje u „Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 1/11 i 13/15.

Na temelju članka 100. stavak 6., a u svezi članka 102. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (»Narodne novine« broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12 i 80/ 13) koji se primjenjuju temeljem članka 188. Zakona o prostornom uređenju (»Narodne novine« broj:153/13) i članka 48. Statuta Općine Vinodolska općina (»Službene novine Primorsko-goranske županije« broj 40/09, 15/13 i 30/13- pročišćeni tekst), Općinsko vijeće Vinodolske općine na 14. sjednici održanoj 22.travnja 2015. godine, po prethodno pribavljenoj i izdanoj Suglasnosti župana Primorsko-goranske županije na Konačni prijedlog II. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Vinodolske općine (KLASA: 350-02/14-01/11, URBROJ: 2170/1-03-01/2-14-2, od 25. studenog 2014. godine), donijelo je

ODLUKU O DONOŠENJU ODLUKE O II. IZMJENI I DOPUNI PROSTORNOG PLANA UREĐENJA VINODOLSKЕ OPĆINE

Ista je objavljena u Službene novine Primorsko-goranske županije broj 13/15.

Na temelju članka 4. podstavak 5. Odluke o radnim tijelima Općinskog vijeća Općine Vinodolska („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 16/18.), Odbor za statutarno- pravna pitanja na 33. sjednici održanoj dana 14. prosinca 2020. godine, utvrdio je pročišćeni tekst Statuta Općine Vinodolska općina.

STATUT

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Statutom, podrobnije uređuje sva važna pitanja za ostvarivanje prava i obveza Općine Vinodolske općine (u dalnjem tekstu: Vinodolske općine ili samo Općine) i to:

- status, područje i granice,
- samoupravni djelokrug,
- službena obilježja, pečati i Dan općine,
- javna priznanja,
- unutarnje ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela Općine,
- upravljanje nekretninama i pokretninama u vlasništvu općine,

- oblici neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju,
- provođenje referenduma u pitanjima iz samoupravnog djelovanja, oblici konzultiranja građana,
- mjesna samouprava,
- ustrojstvo i rad javnih službi,
- akti Općine i njihova objava,
- javna rasprava i javnost rada,
- oblici suradnje s drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te druga pitanja od važnosti za ostvarivanje prava i obveza Vinodolske općine.

Izrazi koji se koriste u ovom Statutu, a koji imaju radno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

II. STATUS, NAZIV, PODRUČJE I GRANICE OPĆINE

Članak 2.

Općina Vinodolska općina je jedinica lokalne samouprave na području utvrđenom Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.

Naziv općine je: Općina Vinodolska općina. Skraćeni naziv je »Vinodolska općina«.

Sjedište Općine: Bribir, Bribir 34.

Općina Vinodolska općina je pravna osoba.

Članak 3.

Vinodolska općina osnovana je zakonom, u pravilu, za područje više naseljenih mjesta koja predstavljaju prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu, te koja su povezana zajedničkim interesima stanovništva.

Područje općine čine naselja: BRIBIR; GRIŽANE- BELGRAD, TRIBALJ I DRIVENIK.

Područje Općine, njezin naziv, sjedište njenih tijela, osnivanje nove, te ukidanje ili spajanje postojeće općine, odnosno izdvajanje pojedinih naselja iz sastava Vinodolske općine, izdvajanje pojedinih naselja iz sastava Općine i uključivanje tih naselja u sastav druge općine ili grada, promjene granica kao i druga pitanja od važnosti za teritorijalne promjene Općine, uređuju se posebnim zakonom.

Pri svakoj promjeni područja Vinodolske općine prethodno će se tražiti mišljenje stanovnika Općine.

Članak 4.

Naziv, područje i granice Vinodolske općine utvrđeni su posebnim zakonom i drugim propisima donijetih na temelju zakona.

Granice Vinodolske općine u prirodi su obilježene na način utvrđen posebnim propisima.

Granice Vinodolske općine mogu se mijenjati na način i po postupku propisanim zakonom.

Članak 123.

Ova Statutarna odluka o izmjenama i dopunama Statuta Vinodolske općine stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«, osim članka 17., 18., 21., 44., 50., 51. i 52 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»N.N.« br. 144/12), odnosno članaka: (čl. 11. st. 1. i st. 2. čl. 21. st. 1. alineja 9 i 11, čl. 25., 34 i 37) Statuta Vinodolske općine, koji stupaju na snagu na dan stupanja na snagu, odluke o raspisivanju prvih slijedećih općih i redovitih izbora za članove Općinskog vijeća Vinodolske općine i Općinskog načelnika.

Članak 55. stavak drugi Statuta stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa:012-01/20-01/1

Ur. broj:2107-03/20-01

Bribir, 14. prosinca 2020.

Odbor za statutarno-pravne poslove
Općine Vinodolska općina
Predsjednik
Kazimir Lučić, v. r.

3. OSNOVNI PODACI O POLOŽAJU I GRANICAMA POVRŠINE IZVAN LOVIŠTA TE NJENOJ POVRŠINI RAZRAĐENOJ PO KULTURAMA ZEMLJIŠTA SA ZEMLJOVLASNIČKIM RAZMJEROM

Središte općine je naselje Bribir koji se nalazi 40 km jugoistočno od Rijeke, u Primorsko-goranskoj županiji.

Ukupna površina Vinodolske općine iznosi 152 km².

Program zaštite divljači obuhvaća 575 ha ili 5,75 km².

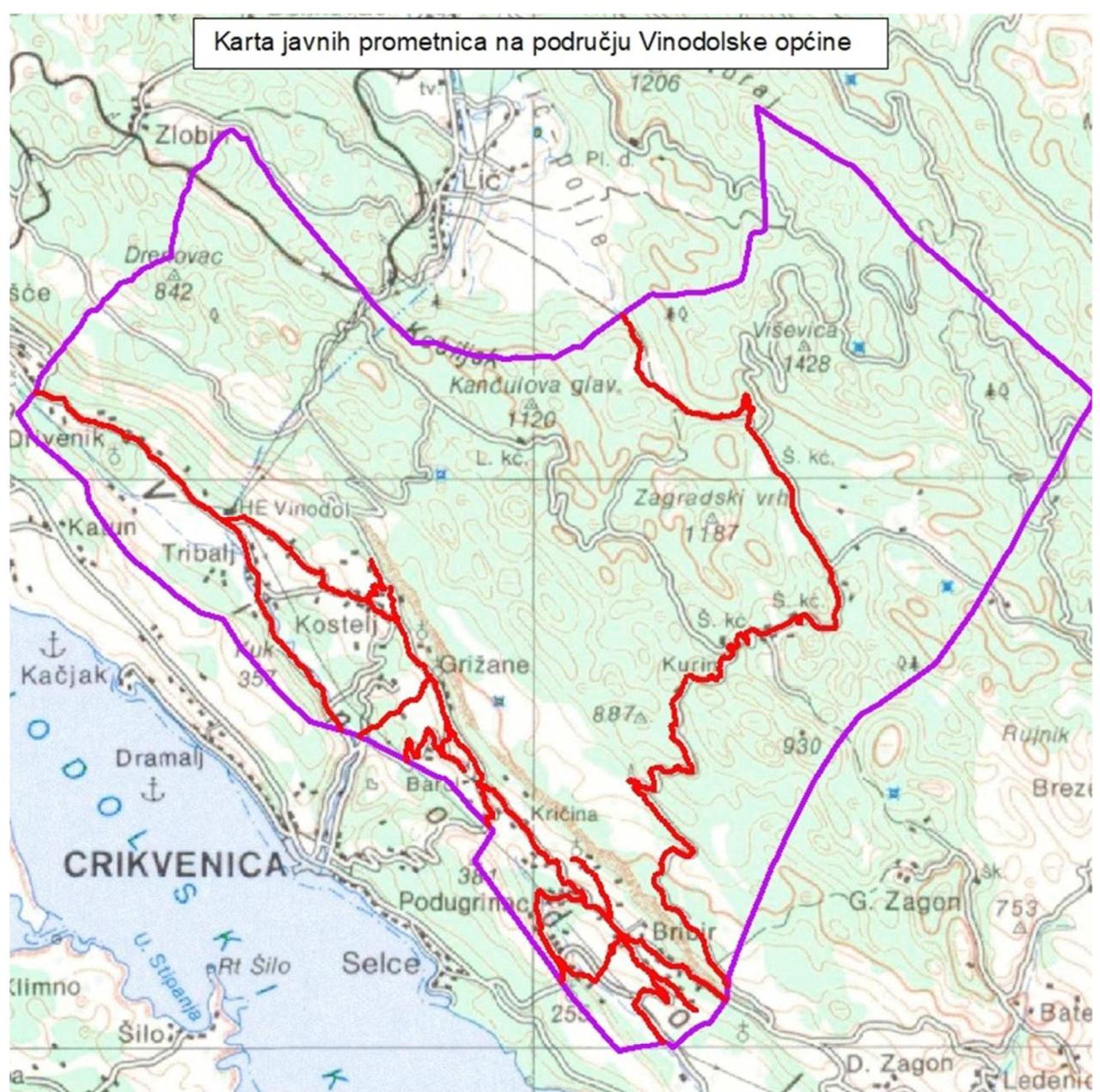
CESTOVNI PROMET

Mrežu cesta na području Vinodolske općine čine jedna državna cesta, dvije županijske i devet lokalnih cesta. Državna cesta omogućuju temeljnu povezanost glavnih žarišta razvijenih i svih prostora Hrvatske te povezanost sa susjednim zemljama i Europom. Županijske ceste imaju ulogu povezivanja gradova, središta općina i većih naselja na području županije, dok lokalne ceste povezuju naselja na području općine.

Tablica 1. prikaz razvrstanih javnih cesta na području Vinodolske općine:

Redni broj	Oznaka ceste	Opis ceste	Duljina u općini km	Prosječna širina m
Državne ceste				
1	DC99	Križišće (D501/L58107) – Tribalj – Bribir (Ž5062) – Novi Vinodolski (D8)	18,737	9
		Državne ceste: Ukupno km	18,737	
Županijske ceste				
1	ŽC5062	Fužine (D3) – Gornji Zagon – Bribir (D99) – Bribir (D99) – Selce (D8)	26,779	7
2	ŽC5089	Tribalj (Ž5064) – Crikvenica (Ž5091)	4,468	8
		Županijske ceste: Ukupno km	31,247	
Lokalne ceste				
1	LC58072	Grizane-Belgrad (nerazvrstana cesta – Ž5064)	1,079	4
2	LC58073	Grizane-Belgrad (nerazvrstana cesta – Ž5064)	0,669	4
3	LC58074	Grizane-Belgrad (Ž5064) – Crikvenica (L58075)	1,761	4
4	LC58075	Crikvenica (Ž5089) – Grizane-Belgrad (Ž5064)	2,694	8
5	LC58076	Grizane-Belgrad (L58075 – nerazvrstana cesta)	0,381	4
6	LC58077	Crikvenica (Ž5091) – Grizane-Belgrad (Ž5064)	1,015	3
7	LC58080	Bribir (nerazvrstana cesta – Ž5062)	1,31	4
8	LC58081	Bribir (Ž5062 – Ž5064)	2,333	4
9	LC58082	Bribir (Ž5064 – nerazvrstana cesta)	1,019	4
		Lokalne ceste: Ukupno km	12,261	
Državne, županijske i lokalne ceste: Ukupno km				
			62,245	

Karta javnih prometnica na području Vinodolske općine

TUMAČ ZNAKOVA:

- Granica Općine Vinodolske općine
- Javne prometnice

0 0,5 1 2 3 4 Kilometers

M 1 : 100 000

Temeljem Zakona o cestama propisano je:

Članak 50.

- (1) Za štetu trećim osobama nastalu na javnoj cesti zbog naleta na divljač odgovara se po osnovi krivnje.
- (2) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar odgovara za štetu iz stavka 1. ovoga članka nastalu na javnoj cesti ukoliko javna cesta, na zahtjev osobe koja gospodari lovištem, nije označena prometnom signalizacijom i opremom sukladno posebnim propisima.

Točan raspored cesta prikazan je na karti i opisan u tablici.

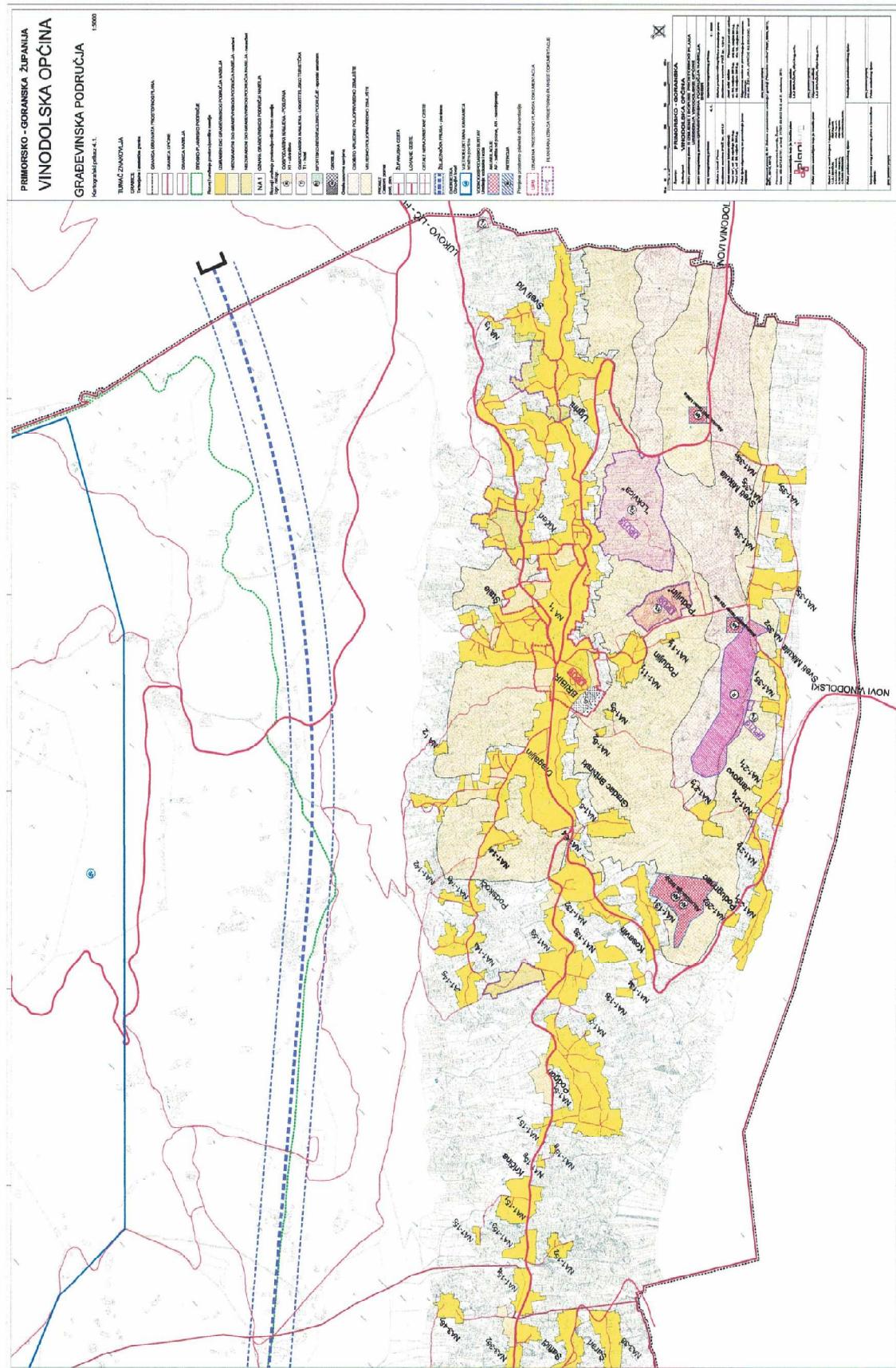
ISKAZ POVRŠINA				
NAZIV POVRŠINE	VRSTA POVRŠINE	KULTURA	ZEMLJOVLAŠNIČKO RAZMJERE	HA
1	2	3	4	5
KULTURE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE	OBRASLO	DRŽAVNO	
			PRIVATNO	
			Σ	
		NEOBRASLO	DRŽAVNO	
			PRIVATNO	
	UKUPNO ŠUMSKO POLJO- PRIVREDNO	ORANICE	DRŽAVNO	
			PRIVATNO	
			DRŽAVNO	
			PRIVATNO	
			Σ	
		LIVADE	DRŽAVNO	
			PRIVATNO	
			Σ	
		PAŠNJACI	DRŽAVNO	
			PRIVATNO	
			Σ	
	VIŠEGODIŠNJI NASADI (neograđeni)	UKUPNO POLJOPRIVREDNO	DRŽAVNO	
			PRIVATNO	
			Σ	
		SVEUKUPNO ŠUMSKO I POLJOPRIVREDNO	DRŽAVNO	
			PRIVATNO	
			ΣΣ	
JAVNE POVRŠINE	PROMETNICE			7
	DRUGE JAVNE POVRŠINE			
			Σ	7
OGRAĐENI VIŠEGODIŠNJI NASADI	VOĆNJACI			
	VINOGRADI			
	RASADNICI			
	OSTALO			
			Σ	
	RIBNJACI			39
	OSTALO			
			Σ	39
DRUGE POVRŠINE	GRADEVINSKO ZEMLJIŠTE			529
			Σ	529
				ΣΣ 575

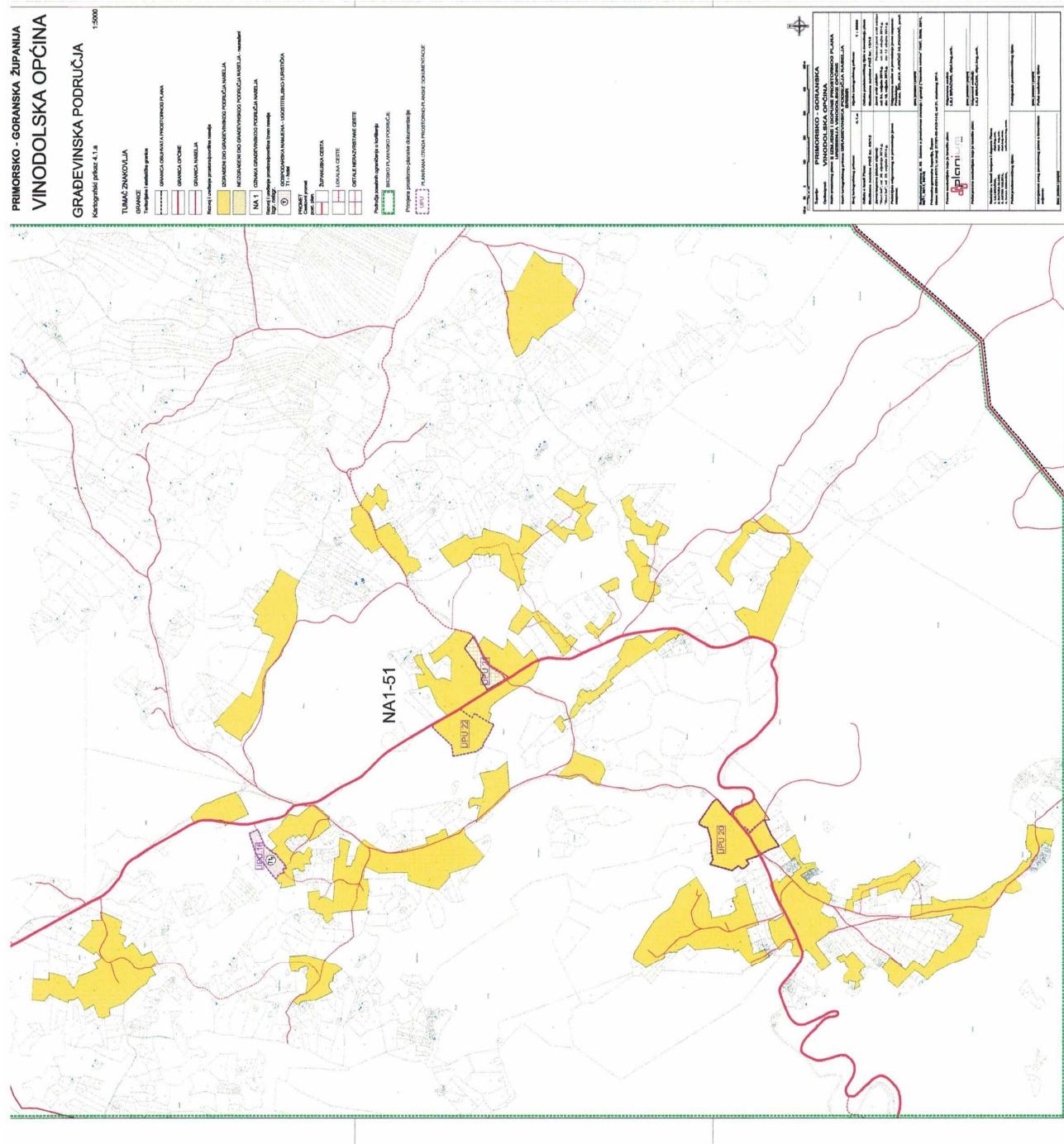
Tablica 2.

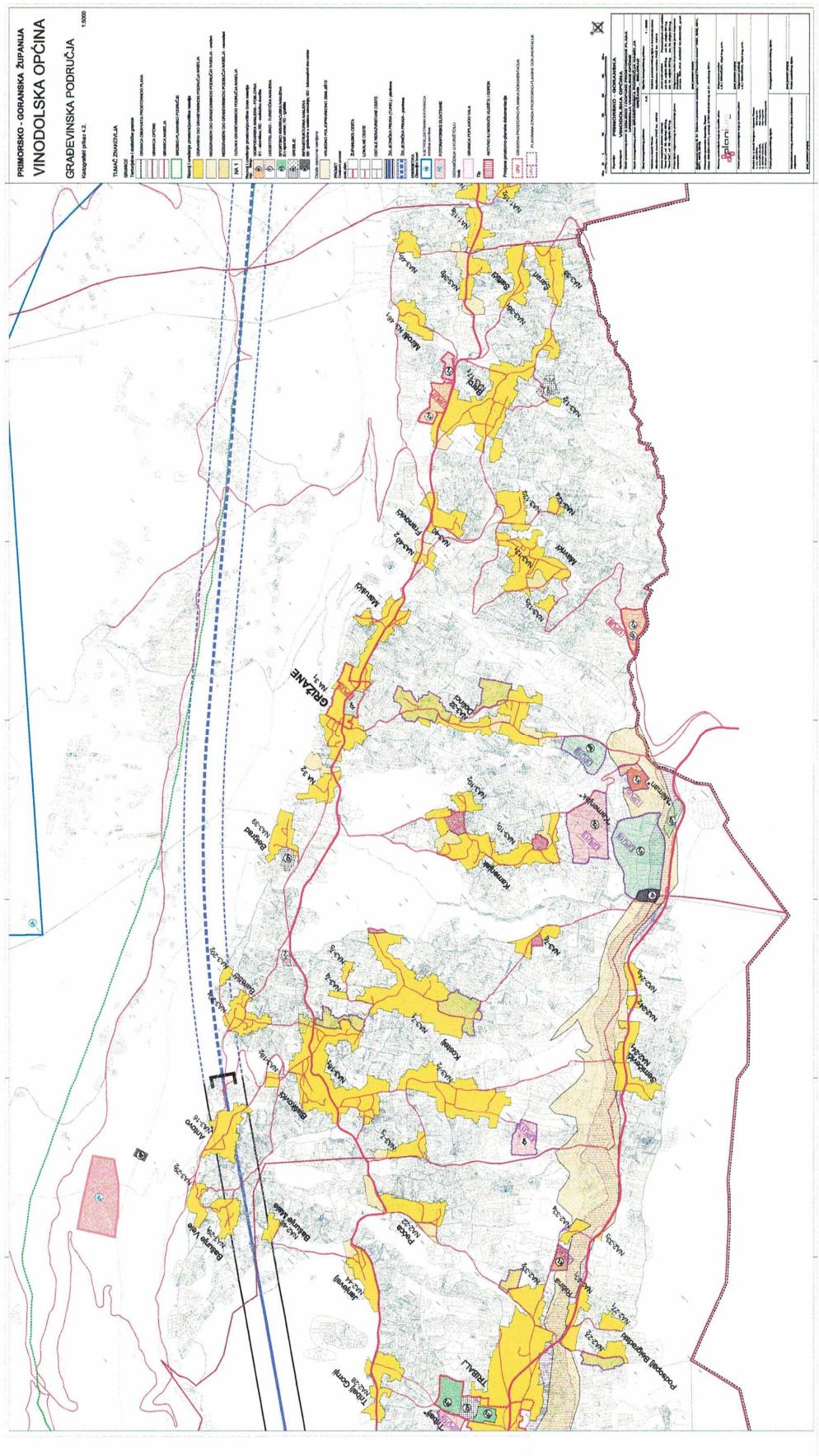
Lovište	Površina u programu zaštite divljači	
	ha	%
VIII/2 - BJELOLASICA	0,1	0
VIII/8 - KOŠUTNJAK	57,1	10
VIII/15 - PLANINA	79,6	14
VIII/29 - RIČIČKO BILO		0
VIII/112 - VRANJA		0
VIII/123 - VINODOL	160,3	28
VIII/126 - HRELJIN	0,6	0
VIII/129 - DUBRAČINA	276,9	48
UKUPNO	574,6	100

Područje lovišta VIII/29 – Ričičko bilo i VIII/112 – Vranja ne nalaze se na području obuhvata programa.

Na idućim kartama žuto su označene površine za koje je izrađen Program zaštite divljači.

Za Vinodol je karakteristično vedro, suho i vruće ljeto, te oblačna, kišovita i razmjerno blaga zima sa karakterističnim sustavom vjetrova. Srednja godišnja temperatura iznosi 14° C.

Šumsko područje, iako ne daleko od mora, nalazi se u predjelu prave planinske klime Gorskog kotara koju karakteriziraju kratka topla ljeta sa prohладним noćima i duge hladne zime sa velikim količinama snijega.

4. PROCJENA BROJNOG STANJA DIVLJAČI KOJA STALNO, SEZONSKI ILI POVREMENO OBITAVA NA POVRŠINAMA IZVAN LOVIŠTA ILI PREKO ISTIH PRELAZI

Program zaštite divljači je planski akt na temelju kojeg se divljač zaštićuje i lovi na površinama zemljišta na kojem se lovište ne ustanovljava.

Životinjske vrste koje obitavaju na području obuhvata Programa ili se mogu pojaviti, sukladno Zakonu o lovstvu, pripadaju divljači, a to su:

4.1. Vrste divljači

Krupna divljač

- jelen obični (*Cervus elaphus L.*)
- jelen lopatar (*Dama dama L.*)
- srna obična (*Capreolus capreolus L.*)
- muflon (*Ovis aries musimon Pall.*)
- svinja divlja (*Sus scrofa L.*)
- smeđi medvjed (*Ursus arctos L.*)

Sitna divljač

- jazavac (*Meles meles L.*)
- kuna bjelica (*Martes foina EHR*)
- kuna zlatica (*Martes martes L.*)
- zec obični (*Lepus europeus Pali.*)
- lisica (*Vulpes vulpes L.*)
- čagalj (*Canis aureus L.*)
- tvor (*Mustela putorius L.*)
- fazan (*Phasianus sp. L.*)
- jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*)
- trčka skvržulja (*Perdix perdix L.*)
- prepelica pućpura (*Coturnix coturnix*)
- golub divlji grivnjaš (*Columba palumbus L.*)
- patka divlja gluhabra (*Anas platyrhynchos L.*)
- vrana siva (*Corvus corone cornix L.*)
- svraka (*Pica pica L.*)
- šojska kreštalica (*Garrulus glandarius L.*)

JELEN OBIČNI (*Cervus elaphus L.*)

Jelen ima vitko i elegantno tijelo u grebenu su viši nego u križima s vrlo snažnim vratom, glava se prema vrhu njuške jako sužuje. Noge su im visoke, snažne i fino građene, predviđene za dugotrajno trčanje, papci su uski i šiljasti. Jelenski rogovi su poznati po svojoj veličini koja im daje moćnu figuru ali i ukazuje na činjenicu da ne obitavaju u prjedelima s jako gustom vegetacijom koja im ograničava nesmetano kretanje.

Jeleni su velike životinje tako da im dužina tijela u prosjeku iznosi između dva i tri metra, a visina u grebenu je između 120 i 150 cm. Težina odraslog mužjaka varira između 120 pa sve do 300 kilograma, a ženke koštute teže između 65 pa do 140 kilograma. Rep je dugačak oko 20-tak centimetara.

Jeleni su preživači, što znači da im se prehrana sastoji od bilja, ukupno imaju 34 zuba izvrsno prilagođenih za preživanje, od trave pa sve do kore drveća.

Jelen je životinja koja se pretežito hrani u zoru i sumrak, ali naravno da i godišnja doba mijenjaju tu činjenicu tako da u kratkim zimskim danima jeleni bivaju aktivni i za vrijeme dana.

Tele jelena postaje samostalno za život u prosjeku oko 10 mjeseca života, a spolna zrelost nastupa kada je jelen star oko godinu i pol.

Prirodni neprijatelji jelena su vukovi i medvjedi, manje primjerke može ugroziti i ris, a glavni neprijatelj im je i dalje čovjek.

Jeleni u prirodi dožive između 15 i 25 godina.

JELEN LOPATAR (*Dama dama L.*)

Jelen lopatar je veličinom između jelena običnog i srne obične. Postoje četiri osnovne varijacije boje krvnog, najuobičajena varijanta je krem smeđa boja s bijelim pjegama na bokovima i bijelo zrcalo obrubljeno crnom linijom (obrnuta potkova). Krzno zimi postaje sivo

s nejasnim pjegama. Mentil varijanta je svjetlica, nema crne linije na zadnjici i zadržava pjege tijekom cijele godine. Crna varijanta je gotovo u potpunosti tamna bez bijele koloracije. Bijela varijanta može biti bijele boje do boje pijeska i postaje sve bjelja u odrasloj dobi (ovo ne treba miješati s albinizmom). To je jedina vrsta jelena koja ima rogovlje u obliku lopate. Izvorno je s područja Mediterana.

Veličina mužjaka je od 84 do 94cm u grebenu, težina od 46 do 94 kg. Koštute 73 do 91cm u grebenu, 35 to 56kg.

Stanište je starije listopadne šume s podrastom, prozračne crnogorične šume, otvorena poljoprivredna zemljišta

SRNA OBIČNA (*Capreolus capreolus L.*)

Srna obična traži predjele u kojima su manji šumski kompleksi i šumarci okruženi poljoprivrednim površinama. U većim šumskim kompleksima traži mlade šumske sastojine i zrele s podstojnom etažom grmlja, te dosta čistina i poljoprivrednih površina. Najradije se zadržava uz rubove šuma i šikara. Ova spomenuta krupna divljač čini štete na poljoprivrednim kulturama, a u šumi i šumskim kulturama te voćnjacima čini štetu odgrizanjem vršnih pupova mlađih biljaka te česanjem rogova prilikom skidanja runje, pri čemu odabere najprikladnija stabala.

MUFLON (*Ovis aries musimon Pall.*)

Muflon (*Ovis aries*), sisavac parnoprstaš iz por. šupljorožaca (Bovidae), kratka repa i dugih, tankih nogu; dug do 1,2 m, visok do 0,7 m. Mužjak ima 80 cm duge, svinute, do 5 kg teške rogove. Kratkodlako krvno ljeti je crvenkastosmeđe s tamnom crtom na hrptu i svijetlom pjegom sa strane i na stražnjem dijelu, zimi kestenjastosmeđe, a s trbušne strane bijelo. Aktivan je u sumrak i noću, rjeđe danju. Ženka koti dvoje mladih. Živi u stadima koja predvodi starija ženka. Hrani se travom, lišćem i zeljastim biljkama. Raširen je u brdima Korzike, Sardinije, Cipra, u Iranu i Maloj Aziji. Unesen je i u druga područja. Jedan je od predaka domaće ovce.

SVINJA DIVLJA (*Sus scrofa L.*)

Svinja divlja je vrsta iz roda svinja. Svinje divlje su bliski rođaci domaćih svinja a žive u krdima, uglavnom oko vlažnih šuma. To je krupna divljač koja se dosta lovi jer je veoma brojna. Za tu brojnost je zaslužan veći broj mladih u leglu i nedostatak prirodnih neprijatelja. Masa im varira u zavisnosti od godišnjeg doba i klime u kojoj žive. Divlja svinja ima boju krvna smeđe boje, tako da se uklapa u okolinu. Mladi, kada se oprase, imaju karakteristične uzdužne pruge. Osobine divljih svinja: izuzetno brzo trče i dobri su plivači. Za starije jedinke je karakteristično da žive usamljeničkim životom i krdu se priključuju samo u vrijeme parenja. Mladi veprovi se često nalaze u blizini krda, no krdo u pravilu vodi najstarija krmača. Po načinu prehrane svinja divlja spada u sveždere s izuzetno razvijenim apetitom za kukuruz. Što sladji - to bolji, a upravo takav kukuruz se danas užgaja u našem okruženju. Pojedinačno ili u čoporu, divlje svinje ulaze u nasade kukuruza, ruše stabljike i jedu kukuruz.

SMEĐI MEDVJED (*Ursus arctos L.*)

Smeđi medvjed ima zdepasto tijelo koje završava kratkim repom, šiljatu njušku, zaobljene uši i oštре zube. Može odvući plijen težak 300 kilograma. Po prehrani je svežder. Hrani se drugim životnjama (kukcima, ribama, strvinom i malim sisavcima) jagodama i

travom, a katkad i većim životinjama, npr. jelenima i bizonima. Smeđi medvjedi teže od 150 kg (europski smeđi medvjed) do 1100 kg (grizli), a dugi su od 2 do 3,3 metara. Kada se usprave na stražnje noge mogu biti visoki do 380 centimetara. U ramenima su visoki od 100 do 180 cm, a ljeti se udebljavaju za 180 kg. Prosječni teritorij svake jedinke iznosi 250 kvadratnih km, a ove životinje vode usamljenički život (osim doba parenja koje počinje u kasnom svibnju a završava u ranom srpnju). Ne spava pravi zimski san jer se lako može probuditi.

VRSTE SITNE DIVLJAČI

JAZAVAC (*Meles meles L.*)

Jazavac svejed i kukcojed, te se prvenstveno hrani gujavicama, no pojest će kukce, malene sisavce, gmazove, vodozemce, jaja, mlade ptice, korijenje, lješnjake, voće i ostale jestive biljke, ovisno o godišnjem dobu. Također raskopavaju gnijezda osa i bumbara kako bi se prehranili ličinkama. Jazavci daju prednost pašnjacima i šumama koji imaju velik broj izloženih gujavica te izbjegavaju glinena tla, koja je teško raskopati čak i s njihovim snažnim kandžama. U urbanim područjima, neki će jazavci hranu potražiti u kantama za smeće ili vrtovima. Noćne su životinje i tijekom dana obitavaju u svojim jazbinama ili umreženim tunelima iskopanim u dobro dreniranom tlu (ili ponekad ispod kuća ili cesta). Jazbine pružaju sklonište od vremena i grabežljivaca, uključujući ljude i pse. Teritorijalne su životinje, no ponekad ih se može pronaći u malenim grupama koje nazivamo klanovima. Veličina grupe varira izmeđi dvije do dvanaest jedinki. Svaki klan ima dominantnog mužjaka i ženku koji su često (no ne i uvijek) jedini članovi klana koji se razmnožavaju. Mogu biti prenositelji bjesnoće.

KUNA BJELICA (*Martesfoina EHR*)

Nešto je manja od zlatice, noge su joj razmjerno kraće i niže. Dlaka krvna je kraća i nešto svjetlijе boje, a mrlja na prsima-po kojoj je dobila ime-bijele je boje. Podgrlacie uvijek manji nego kod zlatice. Tabani i jagodice prstiju su goli. Vrlo se često nastanjuje u blizini ljudskih naselja, koja zlatica uvijek izbjegava. Voli osamljene gospodarske zgrade, hrpe granja i kamenja i slično. Penje se po drveću, ali ni približno tako vještoto kao zlatica. Po običajima i načinu života u mnogome je slična zlatici. Jednako je okretna i srčana, vještoto se penje i skače, dobro pliva i uspješno se provlači kroz nazuje pukotine. Hrani se istim malim kralježnjacima koji su ponekad i dvostruko veći od nje same, često se zadržava u blizini ljudskih naselja, pa će se nahraniti i domaćim životinjama, uglavnom peradi i kunićima.

KUNA ZLATICA (*Martes martes L.*)

U duljinu naraste 50-55 cm, rep je oko 35 cm dug, vagnuti može 1,5-1,8 kg. Po gornjem dijelu tijela dlaka krvna joj je tamno smeđe boje, na njuški svjetlo smeđa, sa strana i po trbuhi žućkasta, na nogama crno-smeđa. Na donjoj strani vrata nalazi se pjega obraštena dlakom zlatno-žute boje, po kojoj je zlatica i dobila ime. Neki puta pruža se taj žuti dio između prednjih nogu, rjeđe i dalje do zadnjih nogu. Na gornjoj usni poredane su čekinje "brkovi" u po četiri reda, osim njih nalazi se po nekoliko čekinja iznad očiju, ispod brade i po grlu. Te čekinje služe za opip. Zimska dlaka je u pravilu tamnija. Tabani i jagodice prstiju su obrasli dlakom. Zlatica se zadržava u šumama listača i četinjača; prava je životinja krošanja drveća i penje se po njima vrlo vještoto. Stanuje u dupljama šupljih stabala, u napuštenim gniazdoma vjeverica, ptica grabljivica, rjeđe se nastani u pukotinama šipilja ili u podzemnim rupama.

ZEC OBIČNI (*Lepus europaeus Pali.*)

Živi na livadama, poljima i šumama. Voli suša, ocjedita tla. Najradije se zadržava na poljoprivrednim površinama. Vjeran je svom staništu.

Hrani se bilnjom hranom. Ako gomoljaste i zeljaste hrane ima dovoljno ne treba uzimati vodu. Aktivan je uglavnom u večer i noću. Pari se od siječnja do kolovoza, ženka nosi 42 - 44 dana, koti 3-4 puta godišnje po 2 - 4 mladih koji odmah progledaju. Samostalni su nakon 21 dan, a spolno zreli nakon 5-6 mjeseci. Životni vijek zeca je 10-12 godina.

LISICA (*Vulpes vulpes L.*)

Lisica je najlukaviji grabežljivac našeg staništa i odličan sanitarni radnik. Živi u podzemnim nastambama - jamama, koje imaju nekoliko otvora. Hrani se toplokrvnim životinjama (zečevi, fazani, trčke, mlada lanad), jajima, a kad ne može doći do odgovarajućeg plijena jede puževe, žabe, guštare, skakavce, otpalo voće, i sl. Nerijetko odlazi do obližnjih kuća i tamo pravi štetu na peradi. Pari se u siječnju ili veljači, a u ožujku ili travnju okoti 3-5 mladih, koji su prvih 12-15 dana slijepi. Nakon tri do četiri tjedna mladi izlaze ispred jame na igru i sunčanje. Lisica je prirodni izvor virusa silvatične bjesnoće, pa je potreban iznimno oprez.

ČAGALJ (*Canis aureus L.*)

U Hrvatskoj živi jedna podvrsta čaglja, tzv. zlatni čagalj, koji je prije bio zastupljen u lovištima Dalmacije i Primorja te na poluotoku Pelješcu. No, tijekom posljednjih 15-20 godina čagljevi su se proširili na površinama središnje Hrvatske i Slavonije gdje ih ljudi često mijenjaju s lisicom. Uglavnom stvaraju poteškoće stanovnicima sela u zimskom razdoblju kada dolaze u sela u potrazi za hranom. Hrane se svime što mogu savladati, kao što su glodavci, zečevi, mladi biljožderi, ptice, riba, pa i kukci. Znatan dio ishrane im čini biljna hrana, jedu voće, osobito vole grožđe (i kod nas pravi štete u vinogradima). Napada i domaću stoku, perad, janjad i ovce. Čagljevi se križaju sa psima a njihovi potomci su plodni.

TVOR (*Mustela putorius L.*)

Tvorovi su vitki i izduženi, baš kao i ostale lasice (rod Lat. *Mustela*). Noge su im male, ali su se u stanju brzo kretati. Glava im je nešto četvrtastija nego u lasica. Imaju izvanredno snažan zagriz. Oči su crne boje. Tijelo im završava repom dugačkim oko 15 centimetara. Krzno je tamno smeđe boje, crno po trbuhi. Ima žućkaste dijelove, osobito na glavi. U tvorova su dobro razvijene analne žlijezde, pa kada su napadnuti mogu izlučiti tvar iznimno neugodnog mirisa, kojom sprečavaju napad. Najrazvijenije im je osjetilo njuha. Tvorovi preferiraju život uz rubove šuma, po poljima ili gustišima. Poželjno je da se nalaze uz pitku vodu. Ponekada, osobito zimi, dolaze do ljudskih naselja. Hrani se glodavcima i ostalim malim sisavcima. Lovi i ptice i ptičja jaja, zečeve, žabe, zmije, guštere i ribe. Ponekada jede i voće. Opasan je i za domaću perad, ubija više nego što može pojesti.

FAZAN (*Phasianus sp. L.*)

Pripada porodici fazanki i redu kokoški. Prema povijesnim podacima fazani su došli iz Azije u Europu posredstvom starih Grka, a u naše krajeve preko Rimljana. Kod fazana naglašen je spolni dimorfizam. Mužjaci se razlikuju od ženki po boji perja, dužini repa, ostrugama, veličini i težini. Ženke su manje i ravnomjerno obojene. Perje je uglavnom smeđe boje, a glava je zelena i plava. Oko očiju je crveno. Rep se sastoji od 18 pera, od kojih su dva središnja pera mnogo dulji od drugih. Noge su jake, oko 12 cm duge, sive boje.

Tri prednja prsta povezana su kratkim prepucijima. Pandže na nogama su jake i blago zakriviljene. Kljun je jak, svjetlo siv i blago zakriviljen. Odrasli fazani - mužjaci dosežu prosjek od 80 do 90 cm u dužini, a na rep od toga otpada 45-50 cm. Raširenih krila širina je 70 do 80 cm. Ženke doseže do dvije trećine veličine mužjaka.

Moguće štete su:

- hranjenje raznovrsnim poljoprivrednim kulturama;
- odgrizanje kukuruza i mladog povrtlarskog bilja.

JAREBICA KAMENJARKA (*Alectoris graeca*)

© Photo: Nikša Vrhovac

Tijelo joj je okruglasto, mase do 600 g. Leđa su joj svijetlosmeđa, prsa siva, a trbuš je žućkast s nepravilnim crnim šarama. Vrhovi su krila tamni, a podrepna su pera crvenkasta. Vrat joj je bijel i odijeljen od ostatka tijela debelom crnom crtom. Crveni je kljun gotovo svinut kao u grabljivice, a jake su noge crvene.

Ova jarebica voli otvorene prostore kamenjara, ispresijecane grmljem i drvećem. Dolazi i na pašnjacima te makiji. Jede izdanke biljaka, sjemenke, bobice, ali i kukce, ponajviše ljeti. Kao i druge kokoške, uglavnom korača na tlu, skrivajući se najčešće u vegetaciji. Zatreba li, može potrčati, ali i bučno i brzo preletjeti kratke udaljenosti. Pari se potkraj ožujka, pa u travnju ženka snese do 16 jaja na kojima sjedi do 24 dana. Gnijezdo je neugledno, skriveno i s dobrim pogledom na okolicu i moguće neželjene goste. Pri opasnosti, nastojat će udaljiti grabežljivca od gnijezda.

TRČKA SKVRŽULJA (*Perdix perdix L.*)

Trčka je pernata divljač iz skupine kokoški. U Hrvatskoj ju možemo pronaći po ravničarskim dijelovima unutrašnjosti, Istri i Dalmaciji. Aktivna je najviše po danu kada provodi vrijeme na otvorenim poljima i livadama gdje se hrani i odmara. Iako najviše vremena provede na tlu, ako se nađe u opasnosti može i letjeti ali na kraćim preletima. Dužina tijela joj je 29-31 cm i smeđe je boje. Voli se hraniti sjemenjem, pupoljcima i kukcima te zbog svog načina prehrane predstavlja korisnu divljač koja ne uzrokuje štete na ratarskim usjevima.

PREPELICA PUĆPURA (*Coturnix coturnix*)

Prepelica je malena ptica iz porodice kokoški (Phasianidae). Gnijezdi se na tlu, na otvorenim i poljoprivrednim staništima. Često ju se čuje, ali rijetko vidi. Poznata je po pjevu "pućpuruć" zbog kojeg je zovu i pućpura. U leglu ima 8 do 13 jaja. Hrani se biljem i malim

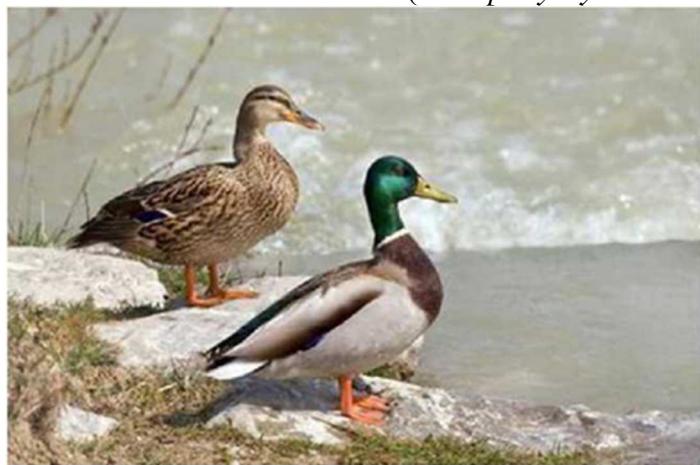
beskralješnjacima. Glavne prijetnje su joj gubitak staništa, korištenje pesticida i pogotovo na Mediteranu, krivolov.

GOLUB DIVLJI GRIVNJAŠ (*Columba palumbus L.*)

Golub grivnjaš veličinom je najveća vrsta goluba. Osim po veličini, od ostalih golubova lako ga je razlikovati po bijelim točkama s obje strane vrata te bijelim crtama na krilima, koje se jasno vide u letu. Ostatak tijela mu je sive boje, a prsa su mu lagano ružičaste boje. Golub grivnjaš gnijezdi se u krošnjama stabala u šumama, parkovima i vrtovima.

PATKA DIVLJA GLUHAKA (*Anas platyrhynchos L.*)

Patka divlja gluvara je vrsta divlje patke koju kod nas možemo pronaći blizu jezera, bara i močvara po ljeti, a zimi uz obrasle obale ušća rijeka. Od svih divljih pataka, ova vrsta je najpoznatija. Vrlo je dobar plivač i letač. Tijelo joj može narasti 51 -62 cm u duljinu. Mužjakovo perje na glavi je tamnozelene boje metalnog sjaja s bijelim prstenom na dnu, dok su mu prsa smeđe, a trbuhi i donja strana krila sive boje. Ženka ima neugledno svijetlosmeđe i tamnosmeđe perje. Kljun je mužjaku i ženki žut i sa strane nazubljen. Hrani se biljkama, ali jede i vodene kukce, žabe i ribe.

VRANA SIVA (*Corvus corone cornix L.*)

Gnijezdi se u kultiviranom zemljištu često, ali u pojedinačnim parovima. Oprezna, naučena na čovjeka. Lako prepoznatljiva po sivo-crnom perju. Ponašanjem slična crnoj vrani, drugoj podvrsti navedene vrste, s kojom se često udružuje. Let dosta nemaran i lijep, zamasi krila postojani i sasvim plitki. Leti pojedinačno ili u rijetkoj formaciji. Ponašanje i glasanje kao crna vrana. Osim što nanosi štetu poljoprivrednim kulturama, napada i mladunče drugih ptica (piliće, mlade fazane, prepelice, trčke).

SVRAKA (*Picapica L.*)

Svraka ima dugo tijelo koje se lako prepozna je po bijelim krilima i crnom tijelu. Na donjem dijelu leđa perje je tamnopлавe boje i metalnog odsjaja. Uglavnom je duga od 40 do 51 cm i teška oko 100 g. Ima crni kljun. Svraka se hrani kukcima, malim sisavcima, jajima i mladim pticama.

ŠOJKA KREŠTALICA (*Garrulus glandarius L.*)

Šojka kreštalica crvenkastosive je boje, s modrim perjem na krilu. Naraste do 34cm a teži do 170 g. Sojka se hrani sitnim kukcima i paucima, a ponekad i drugim beskralježnjacima. Hrani se i žirevima, sjemenjem bukve, kupinama, jajima, miševima i si. Gnijezdi se od travnja do svibnja u gnijezdima na drveću koja napravi od šiblja, obloženo slamkama i vlaknima korijenja, a na jajima (5-6 komada) sjedi 16-18 dana. Zanimljivo je da ova ptica ne zna hodati, nego se po tlu kreće samo skakutanjem. Za nju se kaže da uništva mlade ptice i jaja drugih ptica. Svoje ime, kreštalica, dobila je po svom upornom kreštavom glasanju kojim upozorava na opasnost od grabežljivaca kao što su lisice.

Brojno stanje divljači i ostalih životinjskih vrsta koje prirodno obitavaju na području obuhvata Programa utvrđeno je opažanjem, praćenjem i procjenom te na temelju tako izvršenog monitoringa procjenjena je sljedeća brojnost svedena **na 01. travnja 2022. godine:**

Tablica 3.

VRSTA KRUPNE DIVLJAČI	Brojnost divljači	
jelen obični (<i>Cervus elaphus L.</i>)	0	grla
jelen lopatar (<i>Dama dama L.</i>)	0	grla
srna obična (<i>Capreolus capreolus L.</i>)	0	grla
muflon (<i>Ovis aries musimon Pall.</i>)	0	grla
svinja divlja (<i>Sus scrofa L.</i>)	0	grla
smeđi medvjed (<i>Ursus arctos L.</i>)	0	grla
VRSTA SITNE DIVLJAČI		
jazavac (<i>Meles meles L.</i>)	0	grla
kuna bjelica (<i>Martes foina EHR</i>)	0	grla
kuna zlatica (<i>Martes martes L.</i>)	0	grla
zec obični (<i>Lepus europeus Pali.</i>)	0	grla
lisica (<i>Vulpes vulpes L.</i>)	0	grla
čagaj (Canis aureus L.)	0	grla
tvor (<i>Mustela putorius L.</i>)	0	grla
fazan (<i>Phasianus sp. L.</i>)	0	kljunova
jarebica kamenjarka (<i>Alectoris graeca</i>)	0	kljunova
trčka skvržulja (<i>Perdix perdix L.</i>)	0	kljunova
prepelica pućura (<i>Coturnix coturnix</i>)	0	kljunova
golub divlji grivnjaš (<i>Columba palumbus L.</i>)	4	kljunova
patka divlja gluvara (<i>Anas platyrhynchos L.</i>)	0	kljunova
vrana siva (<i>Corvus corone cornix L.</i>)	30	kljunova
svraka (<i>Pica pica L.</i>)	20	kljunova
šojska kreštalica (<i>Garrulus glandarius L.</i>)	20	kljunova

Smeđim medvjedom će se gospodariti po Akcijskom planu za gospodarenje smeđim medvjedom.

LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
		DOBNA STRUKTURA								Σ		Σ		
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA						
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
01.04.2022/ 31.03.2023	JELEN OBIČNI													
01.04.2023 31.03.2024	JELEN OBIČNI													
01.04.2024/ 31.03.2025	JELEN OBIČNI													
01.04.2025/ 31.03.2026	JELEN OBIČNI													
01.04.2026/ 31.03.2027	JELEN OBIČNI													
01.04.2027/ 31.03.2028	JELEN OBIČNI													
01.04.2028/ 31.03.2029	JELEN OBIČNI													
01.04.2029/ 31.03.2030	JELEN OBIČNI													
01.04.2030/ 31.03.2031	JELEN OBIČNI													
01.04.2031/ 31.03.2032	JELEN OBIČNI													

LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
		DOBNA STRUKTURA								Σ		Σ		
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA						
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
01.04.2022/ 31.03.2023	JELEN LOPATAR													
01.04.2023 31.03.2024	JELEN LOPATAR													
01.04.2024/ 31.03.2025	JELEN LOPATAR													
01.04.2025/ 31.03.2026	JELEN LOPATAR													
01.04.2026/ 31.03.2027	JELEN LOPATAR													
01.04.2027/ 31.03.2028	JELEN LOPATAR													
01.04.2028/ 31.03.2029	JELEN LOPATAR													
01.04.2029/ 31.03.2030	JELEN LOPATAR													
01.04.2030/ 31.03.2031	JELEN LOPATAR													
01.04.2031/ 31.03.2032	JELEN LOPATAR													

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI													
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA										Σ	$\Sigma\Sigma$
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž		
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž		
grla													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
01.04.2022/ 31.03.2023	SRNA OBIČNA												
01.04.2023 31.03.2024	SRNA OBIČNA												
01.04.2024/ 31.03.2025	SRNA OBIČNA												
01.04.2025/ 31.03.2026	SRNA OBIČNA												
01.04.2026/ 31.03.2027	SRNA OBIČNA												
01.04.2027/ 31.03.2028	SRNA OBIČNA												
01.04.2028/ 31.03.2029	SRNA OBIČNA												
01.04.2029/ 31.03.2030	SRNA OBIČNA												
01.04.2030/ 31.03.2031	SRNA OBIČNA												
01.04.2031/ 31.03.2032	SRNA OBIČNA												

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI													
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA										Σ	$\Sigma\Sigma$
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž		
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž		
grla													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
01.04.2022/ 31.03.2023	MUFLON												
01.04.2023 31.03.2024	MUFLON												
01.04.2024/ 31.03.2025	MUFLON												
01.04.2025/ 31.03.2026	MUFLON												
01.04.2026/ 31.03.2027	MUFLON												
01.04.2027/ 31.03.2028	MUFLON												
01.04.2028/ 31.03.2029	MUFLON												
01.04.2029/ 31.03.2030	MUFLON												
01.04.2030/ 31.03.2031	MUFLON												
01.04.2031/ 31.03.2032	MUFLON												

LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
		DOBNA STRUKTURA								Σ		Σ		
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA						
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
grla														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
01.04.2022/ 31.03.2023	SVINJA DIVLJA													
01.04.2023 31.03.2024	SVINJA DIVLJA													
01.04.2024/ 31.03.2025	SVINJA DIVLJA													
01.04.2025/ 31.03.2026	SVINJA DIVLJA													
01.04.2026/ 31.03.2027	SVINJA DIVLJA													
01.04.2027/ 31.03.2028	SVINJA DIVLJA													
01.04.2028/ 31.03.2029	SVINJA DIVLJA													
01.04.2029/ 31.03.2030	SVINJA DIVLJA													
01.04.2030/ 31.03.2031	SVINJA DIVLJA													
01.04.2031/ 31.03.2032	SVINJA DIVLJA													

LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA										Σ	$\Sigma\Sigma$		
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA							
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž				
		grla													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
01.04.2022/ 31.03.2023	SMEĐI MEDVJED														
01.04.2023 31.03.2024	SMEĐI MEDVJED														
01.04.2024/ 31.03.2025	SMEĐI MEDVJED														
01.04.2025/ 31.03.2026	SMEĐI MEDVJED														
01.04.2026/ 31.03.2027	SMEĐI MEDVJED														
01.04.2027/ 31.03.2028	SMEĐI MEDVJED														
01.04.2028/ 31.03.2029	SMEĐI MEDVJED														
01.04.2029/ 31.03.2030	SMEĐI MEDVJED														
01.04.2030/ 31.03.2031	SMEĐI MEDVJED														
01.04.2031/ 31.03.2032	SMEĐI MEDVJED														

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI													
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA										Σ	ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž		
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž		
		grla											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
01.04.2022/ 31.03.2023													
01.04.2023 31.03.2024													
01.04.2024/ 31.03.2025													
01.04.2025/ 31.03.2026													
01.04.2026/ 31.03.2027													
01.04.2027/ 31.03.2028													
01.04.2028/ 31.03.2029													
01.04.2029/ 31.03.2030													
01.04.2030/ 31.03.2031													
01.04.2031/ 31.03.2032													

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI													
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA										Σ	$\Sigma\Sigma$
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA		M	Ž		
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž		
grla													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
01.04.2022/ 31.03.2023													
01.04.2023 31.03.2024													
01.04.2024/ 31.03.2025													
01.04.2025/ 31.03.2026													
01.04.2026/ 31.03.2027													
01.04.2027/ 31.03.2028													
01.04.2028/ 31.03.2029													
01.04.2029/ 31.03.2030													
01.04.2030/ 31.03.2031													
01.04.2031/ 31.03.2032													

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	JAZAVAC						
01.04.2023 31.03.2024	JAZAVAC						
01.04.2024/ 31.03.2025	JAZAVAC						
01.04.2025/ 31.03.2026	JAZAVAC						
01.04.2026/ 31.03.2027	JAZAVAC						
01.04.2027/ 31.03.2028	JAZAVAC						
01.04.2028/ 31.03.2029	JAZAVAC						
01.04.2029/ 31.03.2030	JAZAVAC						
01.04.2030/ 31.03.2031	JAZAVAC						
01.04.2031/ 31.03.2032	JAZAVAC						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	KUNA BJELICA						
01.04.2023 31.03.2024	KUNA BJELICA						
01.04.2024/ 31.03.2025	KUNA BJELICA						
01.04.2025/ 31.03.2026	KUNA BJELICA						
01.04.2026/ 31.03.2027	KUNA BJELICA						
01.04.2027/ 31.03.2028	KUNA BJELICA						
01.04.2028/ 31.03.2029	KUNA BJELICA						
01.04.2029/ 31.03.2030	KUNA BJELICA						
01.04.2030/ 31.03.2031	KUNA BJELICA						
01.04.2031/ 31.03.2032	KUNA BJELICA						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	KUNA ZLATICA						
01.04.2023 31.03.2024	KUNA ZLATICA						
01.04.2024/ 31.03.2025	KUNA ZLATICA						
01.04.2025/ 31.03.2026	KUNA ZLATICA						
01.04.2026/ 31.03.2027	KUNA ZLATICA						
01.04.2027/ 31.03.2028	KUNA ZLATICA						
01.04.2028/ 31.03.2029	KUNA ZLATICA						
01.04.2029/ 31.03.2030	KUNA ZLATICA						
01.04.2030/ 31.03.2031	KUNA ZLATICA						
01.04.2031/ 31.03.2032	KUNA ZLATICA						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	ZEC OBIČNI						
01.04.2023 31.03.2024	ZEC OBIČNI						
01.04.2024/ 31.03.2025	ZEC OBIČNI						
01.04.2025/ 31.03.2026	ZEC OBIČNI						
01.04.2026/ 31.03.2027	ZEC OBIČNI						
01.04.2027/ 31.03.2028	ZEC OBIČNI						
01.04.2028/ 31.03.2029	ZEC OBIČNI						
01.04.2029/ 31.03.2030	ZEC OBIČNI						
01.04.2030/ 31.03.2031	ZEC OBIČNI						
01.04.2031/ 31.03.2032	ZEC OBIČNI						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	LISICA						
01.04.2023 31.03.2024	LISICA						
01.04.2024/ 31.03.2025	LISICA						
01.04.2025/ 31.03.2026	LISICA						
01.04.2026/ 31.03.2027	LISICA						
01.04.2027/ 31.03.2028	LISICA						
01.04.2028/ 31.03.2029	LISICA						
01.04.2029/ 31.03.2030	LISICA						
01.04.2030/ 31.03.2031	LISICA						
01.04.2031/ 31.03.2032	LISICA						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	ČAGALJ						
01.04.2023 31.03.2024	ČAGALJ						
01.04.2024/ 31.03.2025	ČAGALJ						
01.04.2025/ 31.03.2026	ČAGALJ						
01.04.2026/ 31.03.2027	ČAGALJ						
01.04.2027/ 31.03.2028	ČAGALJ						
01.04.2028/ 31.03.2029	ČAGALJ						
01.04.2029/ 31.03.2030	ČAGALJ						
01.04.2030/ 31.03.2031	ČAGALJ						
01.04.2031/ 31.03.2032	ČAGALJ						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	TVOR						
01.04.2023 31.03.2024	TVOR						
01.04.2024/ 31.03.2025	TVOR						
01.04.2025/ 31.03.2026	TVOR						
01.04.2026/ 31.03.2027	TVOR						
01.04.2027/ 31.03.2028	TVOR						
01.04.2028/ 31.03.2029	TVOR						
01.04.2029/ 31.03.2030	TVOR						
01.04.2030/ 31.03.2031	TVOR						
01.04.2031/ 31.03.2032	TVOR						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	FAZAN						
01.04.2023 31.03.2024	FAZAN						
01.04.2024/ 31.03.2025	FAZAN						
01.04.2025/ 31.03.2026	FAZAN						
01.04.2026/ 31.03.2027	FAZAN						
01.04.2027/ 31.03.2028	FAZAN						
01.04.2028/ 31.03.2029	FAZAN						
01.04.2029/ 31.03.2030	FAZAN						
01.04.2030/ 31.03.2031	FAZAN						
01.04.2031/ 31.03.2032	FAZAN						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	JAREBICA KAMENJARKA						
01.04.2023 31.03.2024	JAREBICA KAMENJARKA						
01.04.2024/ 31.03.2025	JAREBICA KAMENJARKA						
01.04.2025/ 31.03.2026	JAREBICA KAMENJARKA						
01.04.2026/ 31.03.2027	JAREBICA KAMENJARKA						
01.04.2027/ 31.03.2028	JAREBICA KAMENJARKA						
01.04.2028/ 31.03.2029	JAREBICA KAMENJARKA						
01.04.2029/ 31.03.2030	JAREBICA KAMENJARKA						
01.04.2030/ 31.03.2031	JAREBICA KAMENJARKA						
01.04.2031/ 31.03.2032	JAREBICA KAMENJARKA						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	TRČKA SKVRŽULJA						
01.04.2023 31.03.2024	TRČKA SKVRŽULJA						
01.04.2024/ 31.03.2025	TRČKA SKVRŽULJA						
01.04.2025/ 31.03.2026	TRČKA SKVRŽULJA						
01.04.2026/ 31.03.2027	TRČKA SKVRŽULJA						
01.04.2027/ 31.03.2028	TRČKA SKVRŽULJA						
01.04.2028/ 31.03.2029	TRČKA SKVRŽULJA						
01.04.2029/ 31.03.2030	TRČKA SKVRŽULJA						
01.04.2030/ 31.03.2031	TRČKA SKVRŽULJA						
01.04.2031/ 31.03.2032	TRČKA SKVRŽULJA						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	PREPELICA PUĆPURA						
01.04.2023 31.03.2024	PREPELICA PUĆPURA						
01.04.2024/ 31.03.2025	PREPELICA PUĆPURA						
01.04.2025/ 31.03.2026	PREPELICA PUĆPURA						
01.04.2026/ 31.03.2027	PREPELICA PUĆPURA						
01.04.2027/ 31.03.2028	PREPELICA PUĆPURA						
01.04.2028/ 31.03.2029	PREPELICA PUĆPURA						
01.04.2029/ 31.03.2030	PREPELICA PUĆPURA						
01.04.2030/ 31.03.2031	PREPELICA PUĆPURA						
01.04.2031/ 31.03.2032	PREPELICA PUĆPURA						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	GOLUB DIVLJI GRIVNJAŠ	2	2	2	2	4	
01.04.2023 31.03.2024	GOLUB DIVLJI GRIVNJAŠ						
01.04.2024/ 31.03.2025	GOLUB DIVLJI GRIVNJAŠ						
01.04.2025/ 31.03.2026	GOLUB DIVLJI GRIVNJAŠ						
01.04.2026/ 31.03.2027	GOLUB DIVLJI GRIVNJAŠ						
01.04.2027/ 31.03.2028	GOLUB DIVLJI GRIVNJAŠ						
01.04.2028/ 31.03.2029	GOLUB DIVLJI GRIVNJAŠ						
01.04.2029/ 31.03.2030	GOLUB DIVLJI GRIVNJAŠ						
01.04.2030/ 31.03.2031	GOLUB DIVLJI GRIVNJAŠ						
01.04.2031/ 31.03.2032	GOLUB DIVLJI GRIVNJAŠ						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	PATKA DIVLJA GLUHARA						
01.04.2023 31.03.2024	PATKA DIVLJA GLUHARA						
01.04.2024/ 31.03.2025	PATKA DIVLJA GLUHARA						
01.04.2025/ 31.03.2026	PATKA DIVLJA GLUHARA						
01.04.2026/ 31.03.2027	PATKA DIVLJA GLUHARA						
01.04.2027/ 31.03.2028	PATKA DIVLJA GLUHARA						
01.04.2028/ 31.03.2029	PATKA DIVLJA GLUHARA						
01.04.2029/ 31.03.2030	PATKA DIVLJA GLUHARA						
01.04.2030/ 31.03.2031	PATKA DIVLJA GLUHARA						
01.04.2031/ 31.03.2032	PATKA DIVLJA GLUHARA						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	VRANA SIVA	15	15	15	15	30	
01.04.2023 31.03.2024	VRANA SIVA						
01.04.2024/ 31.03.2025	VRANA SIVA						
01.04.2025/ 31.03.2026	VRANA SIVA						
01.04.2026/ 31.03.2027	VRANA SIVA						
01.04.2027/ 31.03.2028	VRANA SIVA						
01.04.2028/ 31.03.2029	VRANA SIVA						
01.04.2029/ 31.03.2030	VRANA SIVA						
01.04.2030/ 31.03.2031	VRANA SIVA						
01.04.2031/ 31.03.2032	VRANA SIVA						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	SVRAKA	10	10	10	10	20	
01.04.2023 31.03.2024	SVRAKA						
01.04.2024/ 31.03.2025	SVRAKA						
01.04.2025/ 31.03.2026	SVRAKA						
01.04.2026/ 31.03.2027	SVRAKA						
01.04.2027/ 31.03.2028	SVRAKA						
01.04.2028/ 31.03.2029	SVRAKA						
01.04.2029/ 31.03.2030	SVRAKA						
01.04.2030/ 31.03.2031	SVRAKA						
01.04.2031/ 31.03.2032	SVRAKA						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023	ŠOJKA KREŠTALICA	10	10	10	10	20	
01.04.2023 31.03.2024	ŠOJKA KREŠTALICA						
01.04.2024/ 31.03.2025	ŠOJKA KREŠTALICA						
01.04.2025/ 31.03.2026	ŠOJKA KREŠTALICA						
01.04.2026/ 31.03.2027	ŠOJKA KREŠTALICA						
01.04.2027/ 31.03.2028	ŠOJKA KREŠTALICA						
01.04.2028/ 31.03.2029	ŠOJKA KREŠTALICA						
01.04.2029/ 31.03.2030	ŠOJKA KREŠTALICA						
01.04.2030/ 31.03.2031	ŠOJKA KREŠTALICA						
01.04.2031/ 31.03.2032	ŠOJKA KREŠTALICA						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023							
01.04.2023 31.03.2024							
01.04.2024/ 31.03.2025							
01.04.2025/ 31.03.2026							
01.04.2026/ 31.03.2027							
01.04.2027/ 31.03.2028							
01.04.2028/ 31.03.2029							
01.04.2029/ 31.03.2030							
01.04.2030/ 31.03.2031							
01.04.2031/ 31.03.2032							

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023							
01.04.2023 31.03.2024							
01.04.2024/ 31.03.2025							
01.04.2025/ 31.03.2026							
01.04.2026/ 31.03.2027							
01.04.2027/ 31.03.2028							
01.04.2028/ 31.03.2029							
01.04.2029/ 31.03.2030							
01.04.2030/ 31.03.2031							
01.04.2031/ 31.03.2032							

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023							
01.04.2023 31.03.2024							
01.04.2024/ 31.03.2025							
01.04.2025/ 31.03.2026							
01.04.2026/ 31.03.2027							
01.04.2027/ 31.03.2028							
01.04.2028/ 31.03.2029							
01.04.2029/ 31.03.2030							
01.04.2030/ 31.03.2031							
01.04.2031/ 31.03.2032							

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
grla/kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	
01.04.2022/ 31.03.2023							
01.04.2023 31.03.2024							
01.04.2024/ 31.03.2025							
01.04.2025/ 31.03.2026							
01.04.2026/ 31.03.2027							
01.04.2027/ 31.03.2028							
01.04.2028/ 31.03.2029							
01.04.2029/ 31.03.2030							
01.04.2030/ 31.03.2031							
01.04.2031/ 31.03.2032							

4.2. Ostale životinjske vrste

Budući da je inventarizacija životinjskih vrsta vrlo skup i zahtjevan posao ovdje se neće dati brojno stanje pojedinih vrsta nego samo njihova nazočnost. Brojnost pojedinih ostalih životinjskih vrsta lovoovlaštenik će evidentirati u sklopu propisanog zapisnika o prebrojavanju divljači.

Ostale vrste ptica koje nisu spomenut u ovoj osnovi su: čvorak (*Sturnus vulgaris*), obični vrabac (*Passer domesticus*), galeb klaukovac (*Larus cachinnans*) i druge, a od sisavaca: poljski miš (*Apodemus agrarius*), tamnoprsi jež (*Erinaceus concolor*), europska vjeverica (*Sciurus vulgaris*), štakor (*Rattus norvegicus*) i druge.

5. UVJETI ZAŠTITE PRIRODE (Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu)

Zahvati, radnje i aktivnosti planirane Programom:

- prebrojavanje divljači i ostalih životinjskih vrsta prema godišnjoj dinamici,
- rad lovočuvarske službe, obilazak područja obuhvata Programa radi suzbijanja nedozvoljenih radnji u vezi s lovnim gospodarenjem,
- podjela zaštitnih sredstava korisnicima površina obuhvaćenih Programom radi sprječavanja šteta i njihova edukacija u vezi upotrebe navedenih sredstava,
- rastjerivanje divljači,
- korištenje životovki i sokolarenje na način i u vrijeme kada neće biti razmnožavanja,
- odstrel.

5.1. Zaštićena područja

Na području obuhvata programa nema zaštićenih područja, a ni na području administrativnih granica Vinodolske općine nema zaštićenih područja.

5.2. Strogo zaštićene vrste

Pri analizi predmetnog područja sa stanovišta zaštite prirode odnosno za određivanje vrsta koje su temeljem Pravilnika o strogo zaštićenim vrstama („Narodne novine“, broj 144/13, 73/16) određene kao strogo zaštićene, korištena je Baza podataka Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (Zavod za zaštitu okoliša i prirode) te drugi dostupni relevantni izvori, s naglaskom na recentnost i potvrđenost nalaza vrsta, glavne ekološke zahtjeve vrsta, utvrđenu rasprostranjenost vrsta.

Strogo zaštićene vrste kojima je područje obuhvata programa stvarno ili potencijalno područje rasprostranjenosti prikazani su u tablici 4.

Tablica 4.

VRSTA - znanstveni naziv	VRSTA - hrvatski naziv	Napomena
MAMMALIA - SISAVCI		
<i>Canis lupus</i> Linnaeus, 1758	vuk	
<i>Felis silvestris</i> Schreber, 1777	divlja mačka	L
<i>Lynx lynx</i> (Linnaeus, 1758)	ris	
<i>Miniopterus schreibersii</i> (Kuhl, 1817)	dugokrili pršnjak	
<i>Muscardinus avellanarius</i> (Linnaeus, 1758)	puh orašar	
<i>Myotis bechsteinii</i> (Kuhl, 1817)	velikouhi šišmiš	
<i>Myotis blythii</i> (Tomes, 1857)	oštouhi šišmiš	
<i>Myotis capaccinii</i> (Bonaparte, 1837)	dugonogi šišmiš	
<i>Myotis myotis</i> (Borkhausen, 1797)	veliki šišmiš	
<i>Plecotus macrobullaris</i> Kuzyakin, 1965	gorski dugoušan	
<i>Rhinolophus euryale</i> Blasius, 1853	južni potkovnjak	
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i> (Schreber, 1774)	veliki potkovnjak	
<i>Rhinolophus hipposideros</i> (Bechstein, 1800)	mali potkovnjak	
<i>Ursus arctos</i> Linnaeus, 1758	smeđi medvjed	L

AVES - PTICE		
<i>Aegithalos caudatus</i> (Linnaeus, 1758)	dugorepa sjenica	
<i>Aegolius funereus</i> (Linnaeus, 1758)	planinski čuk	
<i>Aegypius monachus</i> (Linnaeus, 1766)	sup starješina	
<i>Anthus campestris</i> (Linnaeus, 1758)	primorska trepteljka	
<i>Aquila chrysaetos</i> (Linnaeus, 1758)	suri orao	
<i>Athene noctua</i> (Scop., 1769)	sivi čuk	
<i>Buteo buteo</i> (Linnaeus, 1758)	škanjac	
<i>Carduelis cannabina</i> (Linnaeus, 1758)	juričica	
<i>Carduelis chloris</i> (Linnaeus, 1758)	zelendur	
<i>Circaetus gallicus</i> (Gmelin, 1788)	zmijar	
<i>Circus pygargus</i> (Linnaeus, 1758)	eja livadarka	
<i>Coccothraustes coccothraustes</i> (Linnaeus, 1758)	batokljun	
<i>Delichon urbicum</i> (Linnaeus, 1758)	piljak	
<i>Dendrocopos major</i> (Linnaeus, 1758)	veliki djetlić	
<i>Emberiza cirlus</i> Linnaeus, 1766	crnogrla strnadica	
<i>Eriothacus rubecula</i> (Linnaeus, 1758)	crvendač	
<i>Falco peregrinus</i> Tunstall, 1771	sivi sokol	
<i>Hippolais olivetorum</i> (Strickland, 1837)	voljić maslinar	
<i>Hirundo rustica</i> Linnaeus, 1758	lastavica	
<i>Jynx torquilla</i> Linnaeus, 1758	vijoglav	
<i>Luscinia megarhynchos</i> (Brehm, 1831)	slavuj	
<i>Merops apiaster</i> Linnaeus, 1758	pčelarica	
<i>Motacilla alba</i> Linnaeus, 1758	bijela pastirica	
<i>Oenanthe oenanthe</i> (Linnaeus, 1758)	sivkasta bjeloguza	
<i>Oriolus oriolus</i> (Linnaeus, 1758)	vuga	
<i>Otus scops</i> (Linnaeus, 1758)	čuk	
<i>Parus caeruleus</i> Linnaeus, 1758	plavetna sjenica	
<i>Parus major</i> Linnaeus, 1758	velika sjenica	
<i>Parus palustris</i> Linnaeus, 1758	crnoglava sjenica	
<i>Pernis apivorus</i> (Linnaeus, 1758)	škanjac osaš	
<i>Phalacrocorax aristotelis</i> (Linnaeus, 1761)	morski vranac	
<i>Phylloscopus collybita</i> (Vieillot, 1817)	zviždak	
<i>Serinus serinus</i> (Linnaeus, 1766)	žutarica	
<i>Sitta europaea</i> Linnaeus, 1758	brgljez	
<i>Sylvia atricapilla</i> (Linnaeus, 1758)	crnokapa grmuša	
<i>Sylvia cantillans</i> (Pallas, 1764)	bjelobrka grmuša	
<i>Sylvia communis</i> Latham, 1787	grmuša pjenica	
<i>Sylvia nisoria</i> (Bechstein, 1795)	pjegava grmuša	
<i>Upupa epops</i> Linnaeus, 1758	pupavac	

Opis kratica:

Simbol »L« u napomenama označava da se vrsta nalazi i na popisu divljači Zakona o lovstvu („Narodne novine“, broj 99/18, 32/19, 32/20) te se gospodarenje odobrava sukladno članku 155. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19, 127/19), a provodi sukladno odredbama Zakona o lovstvu („Narodne novine“, broj 99/18, 32/19, 32/20) temeljem planova gospodarenja

Od navedenih vrsta sisavaca posebice se ističu vrste koje se nalaze na Dodatku II (vrste za koje potrebno odrediti tzv. *Posebna područja zaštite (SAC-Special Area of Conservation)*) Direktive staništa.

Vuk-*Canis lupus*

Vuk-*Canis lupus* zvijer iz por. pasa (Canidae), najveći pripadnik porodice; dug do 1,5 m, težak do 60 kg, snažne i zbijene građe. Sezona parenja traje od siječnja do travnja, brjeđost oko 65 dana, a ženka koti 4 do 7 mladunaca koji se rađaju slijepi i gluhi. Mesožder je. Živi i lovi u obiteljskim čoporima (8 do 12 životinja), koje predvodi roditeljski ili alfa-par. Čopor održava određenu hijerarhiju, obilježava (urinom, izmetom, trljanjem o stabla i kamenje) i brani teritorij. Nastanjuje šume i planinska područja najvećega dijela Sjeverne polutke. U zap. Europi, Meksiku i Sjevernoj Americi bio je gotovo istrijebljen. Zaštitom zakonom 1970-ih, i ponovnim naseljavanjem napuštenih područja zaustavljen je smanjivanje njegove svjetske populacije. Današnja je populacija stabilna, pa se vuk za sada ne smatra ugroženim. U Hrvatskoj je (2007) živjelo između 180 i 230 jedinki (50 jedinki 1990), a vuk je zaštićen kao ugrožena vrsta. Vuk je strogo zaštićena vrsta kojom se upravlja temeljem „Plana upravljana vukom u Hrvatskoj“ izrađenog u suradnji svih interesnih skupina, te usvojenog kao službeni dokument od strane Ministarstva kulture 7.prosinca 2004. Vrsta je ugrožena fragmentiranjem staništa, ilegalnim odstrelom, nedostatkom prirodnog plijena i ilegalnim trovanjem.

Prema „Izvješću o stanju populacije vuka u Hrvatskoj u 2008. godini“ Državnog zavoda za zaštitu prirode, teoriji lovišta preklapa se teritorijima vučjih čopora Mrkopalj (6-8 jedinki) i Velika Kapela (5-7 jedinki).

Ris-*Lynx lynx*

Ris-*Lynx lynx* najveća europska zvijer iz porodice mačaka (Felidae), dug do 1,4 m, visok 0,75 m, težak od 18 do 30 kg. Krzno mu je fino, gusto, crvenkastosive boje s crvenkastosmeđim ili sivkastosmeđim pjegama. Na šiljastim uškama ima pramen crnih dlaka. Živi u šumama, izvrsno se penje po stablima, dobro pliva, aktivan je i danju i noću. Proždrljiv je i lovi sve što može svladati, od miševa, puhova, sporijih ptica, domaćih životinja do srne i jelena. Ženka u proljeće, nakon brjeđosti od 70 dana, koti 2 do 4 mladunca i sama se brine za njih. Ris u prirodi živi 16 do 18 godina. U Europi je gotovo istrijebljen i danas autohtono živi samo u Karpatima i dijelu Dinarida. Reintrodukcijom je vraćen u Švicarsku, dio Francuske te u sjeverni i sr. dio Dinarida pa tako i u Hrvatsku (1974), gdje je kao autohton bio istrijebljen 1903. U Hrvatskoj živi 70 do 90 jedinki, i to u Gorskem kotaru, Lici, Hrvatskom primorju i sjev. Istri, a zaštićene su zakonom o zaštiti prirode od 1982.

Mrki ili smeđi medvjed-*Ursus arct*

Mrki ili smeđi medvjed nastanjuje šume Europe, sjeverne i sr. Azije i Sjeverne Amerike. Naša je najveća zvijer, dug je do 2,5 m, visok 1,25 m, a težak do 400 kg. Skriva se u gustoj šikari, hrani se biljem, ali jede i puževe, kukce, med; u oskudici napada i veće životinje (konje, goveda). Pari se početkom ljeta, a brjedost traje 195 do 225 dana. Početkom siječnja ženka koti dvoje do četvero mladih, koji su 4 do 5 tjedana slijepi, a u travnju napuštaju brlog s majkom.

Smeđi medvjed je zaštićena vrsta odnosno lovna divljač kojom se gospodari temeljem "Plana gospodarenja smeđim medvjedom u Hrvatskoj", kojeg je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva službeno usvojilo 2019. godine. Sukladno Planu početkom svake godine donosi se i Akcijski plan gospodarenja, pa je tako u veljači 2020. godine donesen "Akcijski plan gospodarenja smeđim medvjedom u Republici Hrvatskoj u 2020. godini". Vrsta je ugrožena fragmentiranjem staništa- izgradnjom mreža prometnica koje onemogućuju prirodnu migraciju te uzrokuju genetičku izolaciju pojedinih manjih populacija. Ilegalna i neuređena odlagališta otpada pridonose promjenama navika pojedinih životinja i približavanje ljudskim naseljima. Sukladno Planu gospodarenja, obavezno je pratiti populaciju medvjeda promatranjem i brojanjem, te vođenjem evidencije o broju porodičnih skupina i smrtnosti; u slučaju pojave problematične jedinke medvjeda obavijestiti Interventni tim za medvjeda; u sklopu redovitih terenskih aktivnosti prikupljati uzorke izmeta medvjeda za DNA analizu (protokol u prilogu) i dostaviti ih na Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, te u području lovišta upotrebljavati isključivo "bear-proof" kontejnere za odlaganje otpada- takve u koje medvjedi neće moći provaliti i hraniti se smećem, pogotovo u blizini naselja i objekata u kojima povremeno borave ljudi (lovačke kuće, čeke, odmorišta uz šumske ceste, vidikovci).

U dijelovima lovišta gdje se nalaze brložišta velikih zvijeri potrebno je ograničiti kretanje organiziranih skupina.

U cilju što učinkovitije zaštite ovih vrsta potrebno je utvrditi njihovu točnu rasprostranjenost i brojnost, te uspostaviti monitoring. U slučaju viđenja jedinki **vuka, risa i/ili medvjeda**, zabilježiti datum i mjesto, te obavijestiti Zavod za zaštitu okoliša i prirode.

Mačka divlja - *Felis silvestris*

Europska divlja mačka je, prema svojoj građi, tipični predstavnik porodice mačaka. Vrlo je slična domaćoj mački pa je ljudi vrlo često zamjenjuju s njom. Dlačni pokrivač divlje mačke je sivo smeđe boje prošaran s tamnom linijom duž hrpta te poprečnim prugama po leđima i trbuhu. Na podbratku i vratu dlaka je svjetlija tj. žućkasto bijela, dok je sam trbuh zagasito sivožut. Tijelo je vrlo snažne i kompaktne građe, zbijeno i doseže u dužinu od 80 – 90 cm, dok visina iznosi između 35 – 45 cm. Na rep otpada 1/3 dužine tijela i cijelom je dužinom jednak debeo i kitnjast s 6 – 8 jednakih crnih kolutova te uvijek završava tupo i crno. Težina divlje mačke je od 5 do 10 kg, ali iznimno može težiti i više. Divlja mačka ima veću i zaobljeniju glavu od domaće mačke.

Divlje mačke pare se jednom godišnje, u vremenu od veljače do ožujka. Ženka mlade nosi 63 do 69 dana te u vremenu od travnja do svibnja omaci 4 – 5 mačića koji su slijepi prvih 12 dana, a majku sišu oko 6 tjedana. Brigu o leglu vodi isključivo ženka. Za macenje, ženka traži sigurno sklonište pod ili nad zemljom (jazbine, špilje, duplje itd.). Nakon razdoblja sisanja, majka mladima počinje donositi živi plijen na kojem uče vještini lova. Mladi postižu spolnu zrelost s 9 – 10 mjeseci starosti (mužjaci) odnosno 10 – 12 mjeseci (ženke), što znači da će tijekom sljedećeg proljeća imati vlastiti podmladak.

Divlja mačka je aktivna noću. U lov kreće u sumrak, a okončava ga pred zorom. Lov prikradanjem i zaskokom ili dočekom i zaskokom plijena na njegovim premetima, stazama ili uz nastambe. Oskudna hranom ili izlovljena staništa mačka napušta, a pri izboru novoga nastoji da budu područja bez ljudske prisutnosti. Tijekom dana se povlači u sklonište koje nalazi u napuštenim jazbinama, u šumskom staništu, u šupljim deblima, raspuklinama u stijeni ili se odmara u krošnji stabla. Živi asocijalno, samotnjački sve do vremena parenja kada postaje i teritorijalna, posebice mužjaci, što znači da je vjerna staništu i teritoriju na kojem obitava, redovitoga obilazi, markira i brani od drugih pripadnika iste vrste.

Ptice

Od strogo zaštićene ornitofaue koja potvrđeno ili moguće obitava na ovom području obuhvata programa valja istaknuti slijedeće vrste:

Zmijar (*Circaetus gallicus*)

Zmijar ili gujaš (*Circaetus gallicus*), ptica grabljivica iz por. jastrebova (Accipitridae), duga do 70 cm, sivosmeđa, bijela trbuha sa sivosmeđim mrljama. Hrani se zmijama, guštericama, malim sisavcima i pticama. Veliko gnijezdo gradi u krošnjama. Jedanput godišnje nese 1 do 2 jaja. Nastanjuje šumovita područja uz čistine po cijeloj Europi (izuzevši krajnji sjever), zap. dio Azije i Indiju. Zimi se seli u sjev. Afriku.

Suri orao (*Aquila chrysaetos*)

Veličina odraslih surih orlova može biti različita. Jedinke nekih od najvećih podvrsta surih orlova mogu biti vrlo velike. Većina vrsta su duge između 66 i 100 cm sa rasponom krila između 150 i 240 cm. Težina je između 2,5 i 6,7 kilograma. Međutim, primjećeni su neki primjerici u divljini koji su nešto veći, do čak 9 kilograma težine i dužine od 102 cm. Kao i kod mnogih drugih dnevnih grabljivica i kod surih orlova ženke su krupnije od mužjaka. Boja perja može biti crnkasto smeđa i tamno smeđa, sa zlatnom bojom na zadnjem dijelu glave i vratu, po čemu je i dobio ime. Na gornjim dijelovima krila postoji nešto svjetlijih površina. Mladunci dosta liče na odrasle jedinke, ali imaju bijeli rep i bijele fleke u blizini nožnog zgloba koji polako nestaje svakim mitarenjem i na kraju, u petoj godini, potpuno nestaje. Ženka može da

dostigne težinu i do 6 kg a mužjaci do 4 kg. Živi na različitim mjestima, najviše na planinskim masivima bez gусте vegetacije. Životni vek zlatnog orla može da bude i do 50 godina.

Živi na otvorenim predjelima pretežito s niskim raslinjem: planinski kamenjarski pašnjaci, stjenovita područja, vrištine, polupustinje, tundra. U srednjoj i južnoj Europi pretežito u planinskim predjelima i području suhih mediteranskih pašnjaka i šikara. U prošlosti je bio rasprostranjen i u nizinskim područjima.

Sivi sokol (*Falco peregrinus*)

Sivi sokol je dug od 34 do 58 cm i ima raspon krila od 80 do 120 cm, te kao i kod drugih grabljivica, ženke su veće od mužjaka (oko 30%). Mužjaci su teški od 440 do 750 g, dok ženke teže od 910 do 1.500 g. Oboje imaju slične oznake na perju s tamno sivim (skoro crnim) leđima i gornjim dijelom krila, dok su vrhovi krila potpuno crni. Bijelo-rđavi donji dio tijela su prošarani tamnosmeđim ili crnim mrljama. Dugi i uski rep je također prošaran na isti način, a pera mu završavaju bijelom trakom i crnim vrhom. Tjeme i "brkovi" na obrazima su mu crni, te u kontrastu sa bliјedim dijelom ispod kljuna i vrata. Kljun je žut, kao i noge, dok su zakriviljeni vrh kljuna i čaporci crni. Ujedno je i najbrža životinja, jer tijekom svojih "ponora" iz visine može dostoći brzinu preko 320 km/h.

Obitavaju na raznolikim staništima od otvorenih do šumovitih područja, u unutrašnjosti i uz more. Za lov su im potrebna otvorena područja koja često uključuju različita vlažna ili priobalna staništa. Za gniježđenje trebaju litice, stijene ili druge strme, nepristupačne položaje (nap. Tornjevi ili ruševine), a u dijelovima areala gnijezdzi se i na stablima (u starim gnijezdima drugih ptica) ili na tlu.

Sup starješina (*Aegypius monachus*)

Sup starješina je jako velika ptica. Dug je 98-120 cm, s rasponom krila od 270 do 310 cm. Težak je 7-14 kg i tako je jedna od najtežih ptica letačica u svijetu. Perje joj je tamnosmeđe do crne boje. Rep joj je blago klinast. Gola koža glave i vrata je plavkasto-siva. Oči su smeđe boje. Kljun je tamne boje i dosta je krupan. Noge su plavosive ili blijedožute boje, a kod mlađih ptica su ružičaste, kao i kljun. Mužjaci i ženke izgledaju podjednako, samo su ženke neznatno veće i teže. Sup starješina može letjeti na vrlo velikim visinama. Obično vrijeme provodi sam, ali je viđan u manjim grupama. Hrani se strvinama i malim sisavcima. Hranu traži iz zraka, ovisno o tome kakvo je vrijeme. Dosta je tih i rijetko krešti. Najčešći životni vijek supa starještine je 20 godina, a maksimalno doživi 39 godina.

Ove ptice gnijezdo prave od grančica i trave, a kao podloga služi bilo koje dostupno smeće. Gnijezdo se pravi svake godine. Nalazi se na stablu, hridi ili tlu. Ogoromo je i može imati promjer i do 254 cm, te visinu od 129 cm, ali uobičajena gnijezda manja (160 cm promjera i 93 cm visine). Ženka u gnijezdo obično polaže samo jedno jaje, ali u nekim situacijama stavi dva jajeta. Jaja inkubiraju 50-55 dana. Mladi provedu 110-120 dana u gnijezdu. Nakon izlaska iz gnijezda još neko vrijeme dolaze kod roditelja nahraniti se ili prenoći.

Škanjac (*Buteo buteo*)

Škanjca često viđamo uz cestu kako stoji na stupu. Stanemo li da ga izbliza pogledamo, odletjet će. To je grabljivica srednje veličine s rasponom krila 110 – 130 cm. Pomoću velikih, širokih krila i širokog kratkog repa jedri na zračnim strujama, a dobar je i u aktivnu letenju. Leđa su mu tamnosmeđa, na trbuhi ima podosta bjeline, ali je vrlo promjenjive obojenosti, od vrlo svijetle do tamne. Glasa se prodornim zvižducima (zvuk je sličan mjaukanju).

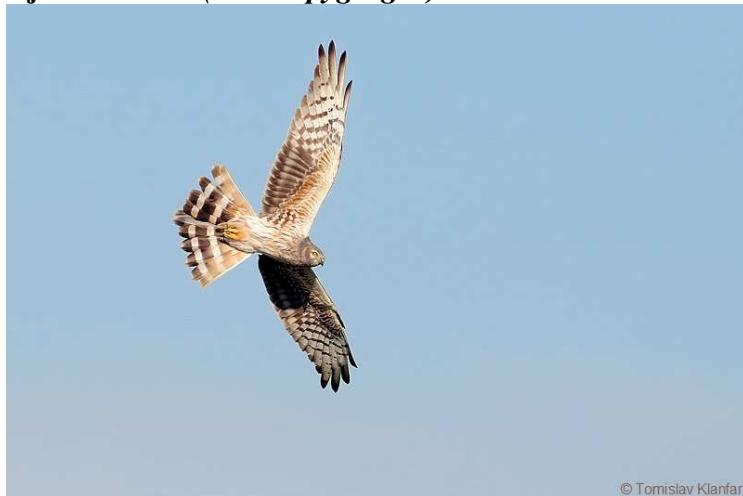
Škanjac živi na različitim staništima, od šuma i šumaraka, polja do vlažnih staništa. Često se vidi kako kruži u zraku, a još češće na nekom od stabala, telefonskih stupova, ograda ili drugih promatračnica. Kad uoči plijen, brzo se baca poluzatvorenih krila i potom se obrušava. Može i lebdjeti, čekajući da se pojavi plijen, a jednako tako lovi hodajući po zemlji, često svježe izoranom polju gdje traži gujavice i kukce. Omiljen su mu plijen mali sisavci poput miševa i voluharica, ali i većih poput mladunaca fazana ili mladih zečeva te gušteri i veći beskralježnjaci. Podiže ih jakim, kratkim nogama s velikim pandžama. Lovi iznad otvorenog područja, ali gnijezdi se u šumama i šumarcima.

Škanjac osaš (Pernis apivorus)

Ptica grabljivica iz porodice jastrebova (Accipitridae) koja ne pripada u škanjce nego potporodici Perninae ili osaše. Selica je, zimuje u Africi, južno od Sahare. U Hrvatskoj je za gniježdenja najbrojniji u šumskim područjima panonske Hrvatske. Škanjac osaš naseljava šume bogate proplancima. Često je u mješovitom, mozaičnom krajoliku. Hrani se saćima, odnosno ličinkama i kukuljicama opnokrilaca, manje se hrani drugim kukcima, vodozemcima, gmazovima, sitnim sisavcima i dr. Gnijezdo grade na granama velikog drveća, na jajima leže i o ptićima se brinu oba roditelja. U pologu su obično 2 jaja. Inkubacija traje 30-35 dana, ptići su sposobni za let nakon 75-100 dana. Živi sam ili u paru. Za selidbe su samotni ili u rahlim jatima. Monogamni su, veze traju najmanje jednu sezonu. Vrsta se razlikuje od škanjca (Buteo buteo) po dužim i užim krilima (raspon krila 135-150 cm) te po dužem vratu i manjoj "golubolikoj" glavi te manjem kljunu. Bitna karakteristična razlika od ostalih jednako velikih srednjih grabljivica je svjetlij rep koji ima tri tamnije trake (dvije na osnovi, a jedna pri vrhu) kao i tri tamnije pruge preko svjetlijeg potkrilja. Ima više glasanja, a ljetni zov mu je nešto viši od škanjčevog. Smatra se da je na našem području prisutan samo tijekom ljeta kao selica gnjezdarica.

Eja livadarka (*Circus pygargus*)

Eje su ptice grabljivice, dobri letači koji love iz leta iako nisu brze i okretne kao sokolovi. Eja livadarka vitkija je od eje močvarice i strnjarice, raspon joj je krila između 100 i 120 cm. Mužjak je uglavnom sive boje, jedino su završeci krila tamni kao i pruga na krilima. Ženka je bitno različita – smećkasta je s tamnijim krilima i svjetlijim prugama oko očiju.

Nastanjuje otvorena područja, uz rijeke, močvare, polja, gdje može nesmetano pretraživati krajolik. Leti vrlo elegantno, polaganim, ali snažnim zamaskima krila. Plijen traži u sporom letu i relativno nisko, a zna letjeti uz rub vegetacije da ga iznenadi. Kad ga uoči, strmoglavljuje se na njega i grabi snažnim pandžama. Najviše lovi glodavce, ali i ptice, gmazove itd.

Eju livadarku najviše nalazimo u priobalju gdje se gnijezdi na otoku Pagu, u Ravnim kotarima, Sinjskom polju i Istri. Na početku sezone parenja izvodi akrobacije u zraku, raširenih nogu, dodajući hranu i glasno klikćući. Nakon parenja ženka gradi jednostavno gnijezdo od granja i trave, skriveno u vegetaciji. Potom u njega polaže 4 – 5 jaja na kojima sjedi oko mjesec dana. Mužjak i ženka hrane ptiće do 40 dana, koji nakon još dva tjedna postaju samostalni. Ujesen se u širokoj fronti sele na zimovanje u supersaharsku Afriku da bi se u travnju počeli vraćati.

U slučaju pronađene ozlijedene ili uginule strogo zaštićene vrste treba obavijestiti inspekciiju zaštite prirode i Zavod za zaštitu okoliša i prirode.

5.3. Ugroženi i rijetki stanišni tipovi

Na području obuhvata programa nema ugroženih i rijetkih stanišnih tipova jer su to izgrađene građevinske površine, ceste i akumulacijsko jezero.

5.4. Ekološka mreža

Ekološka mreža Natura 2000 je koherentna europska ekološka mreža sastavljena od područja u kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i staništa divljih vrsta od interesa za Europsku uniju, a omogućuje očuvanje ili, kad je to potrebno, povrat u povoljno stanje očuvanja određenih prirodnih stanišnih tipova i staništa vrsta u njihovu prirodnom području rasprostranjenosti.

Ekološka mreža Republike Hrvatske, proglašena Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/13) te izmijenjena Uredbom o izmjenama Uredbe o ekološkoj mreži (NN 105/15), predstavlja područja ekološke mreže Europske unije Natura 2000. U 2019. godini donesena je Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (Narodne novine br. 80/19) te je danom stupanja na snagu ove Uredbe prestala važiti Uredba o ekološkoj mreži (Narodne novine, br. 124/13 i 105/15). Proglašenjem Ekološke mreže, u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene su sljedeće direktive Europske unije: Direktiva o pticama i Direktiva o staništima.

Ekološku mrežu RH (mrežu Natura 2000) prema članku 5. Uredbe o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19) čine područja očuvanja značajna za ptice – POP, područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS, vjerovatna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (vPOVS) i posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (PPOVS).

Za upravljanje područjima ekološke mreže, temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19) nadležne su javne ustanove za upravljanje nacionalnim parkom ili parkom prirode te javne ustanove za upravljanje ostalim zaštićenim područjima i/ili drugim zaštićenim dijelovima prirode (JU). Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19) utvrđena je nadležnost javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže za upravljanje i donošenje planova upravljanja ekološkom mrežom.

Osnovni način upravljanja područjem ekološke mreže je provođenje mjera očuvanja za ciljne vrste i stanišne tipove. One se ugrađuju u planove upravljanja područjima ekološke mreže kao i sektorske planove gospodarenja prirodnim dobrima. U svrhu upravljanjima područjima ekološke mreže donesen je Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20), dok je u izradi pravilnik koji definira ciljeve i mјere za očuvanje ostalih vrsta i stanišnih tipova za svako područje ekološke mreže.

5.4.1 Područje ekološke mreže

Tablica 6. Područja ekološke mreže RH na području Vinodolske općine

Kod područja	Naziv područja
Područja očuvanja značajna za ptice (POP)	
HR1000019	Gorski kotar i sjeverna Lika
Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS)	
HR2000200	Zagorska peć kod Novog Vinodola
HR2000854	Pleteno iznad N. Vinodolskog
HR2001042	Lič polje
HR2001149	Velika jama
HR2001153	Stupina jama
HR2001300	Zebar
HR2001353	Lokve-Sunger-Fužine
HR5000019	Gorski kotar i sjeverna Lika

Tablica 7. Područja ekološke mreže RH na području obuhvata programa

Kod područja	Naziv područja
Područja očuvanja značajna za ptice (POP)	
HR1000019	Gorski kotar i sjeverna Lika
Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS)	
HR2000200	Zagorska peć kod Novog Vinodola
HR2001149	Velika jama
HR2001300	Zebar
HR5000019	Gorski kotar i sjeverna Lika

Područje ekološke mreže značajno za vrste i stanišne tipove: HR2000854 Pleteno iznad N. Vinodolskog se nalazi 2,7 kn udaljeno od obuhvata Programa, HR2001042 Lič polje se nalazi 2,3 km udaljeno od obuhvata Programa, HR2001153 Stupina jama se nalazi 0,5 km udaljeno od obuhvata Programa i HR2001353 Lokve-Sunger-Fužine se nalaze 5,3 km udaljene od obuhvata Programa.

5.4.2 Ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi područja ekološke mreže

U tablici 8. navedene su ciljne vrste područja ekološke mreže značajnoga za ptice HR1000019 Gorski kotar i sjeverna Lika, dok su u tablici 9. navedene ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi područja ekološke mreže značajnoga za vrste i stanišne tipove HR2000200 Zagorska peć kod Novog Vinodolskog, HR 2000854 Pleteno iznad N. Vinodolskog, HR2001042 Lič polje, HR2001149 Velika jama, HR2001153 Stupina jama, HR2001300 Zebar, HR2001353 Lokve-Sunger-Fužine i HR5000019 Gorski kotar i sjeverna Lika.

Tablica 8. Ciljne vrste Područja očuvanja značajnih za ptice na predmetnom području

EKOLOŠKA MREŽA RH (EU EKOLOŠKA MREŽA NATURA 2000) - Područja očuvanja značajna za ptice - POP (Područja posebne zaštite - SPA)					
Identifikacijski broj područja	Naziv područja	Kategorija za ciljnu vrstu	Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	Status (G= gnjezdarica; P = preletnica; Z = zimovalica)
HR1000019	Gorski kotar i sjeverna Lika	2	<i>Actitis hypoleucos</i>	mala prutka	G
		1	<i>Aegolius funereus</i>	planinski čuk	G
		1	<i>Alcedo atthis</i>	vodomar	G
		1	<i>Alectoris graeca</i>	jarebica kamenjarka	G
		1	<i>Anthus campestris</i>	primorska trepteljka	G
		1	<i>Aquila chrysaetos</i>	suri orao	G
		1	<i>Asio flammeus</i>	sova močvarica	G
		1	<i>Bonasa bonasia</i>	lještarka	G
		1	<i>Bubo bubo</i>	ušara	G
		1	<i>Caprimulgus europaeus</i>	leganj	G
		1	<i>Ciconia nigra</i>	crna roda	G
		1	<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	G
		1	<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarica	Z
		1	<i>Crex crex</i>	kosac	G
		1	<i>Dendrocopos leucotos</i>	planinski djetlić	G
		1	<i>Dendrocopos medius</i>	crvenoglavi djetlić	G
		1	<i>Dryocopus martius</i>	crna žuna	G
		1	<i>Emberiza hortulana</i>	vrtna strnadica	G
		1	<i>Falco peregrinus</i>	sivi sokol	G
		1	<i>Ficedula albicollis</i>	bjelovrata muharica	G
		1	<i>Ficedula parva</i>	mala muharica	G
		1	<i>Glaucidium passerinum</i>	mali čuk	G
		1	<i>Gyps fulvus</i>	bjeloglavci sup	G****
		1	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	G
		1	<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	G
		1	<i>Lullula arborea</i>	ševa krunica	G
		1	<i>Pernis apivorus</i>	škanjac osaš	G
		1	<i>Picoides tridactylus</i>	troprsti djetlić	G
		1	<i>Picus canus</i>	siva žuna	G
		1	<i>Strix uralensis</i>	jastrebača	G
		1	<i>Sylvia nisoria</i>	pjegava grmuša	G
		1	<i>Tetrao urogallus</i>	tetrijeb gluhan	G

G**** - tijekom sezone gniježđenja na području se redovito hrane ptice koje gnijezde na Kvarnerskim otocima

Kategorija za ciljnu vrstu:

1=međunarodno značajna vrsta za koju su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 2009/147/EZ; 2=redovite migratorne vrste za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 2. Direktive 2009/147/EZ

Tablica 9. Ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi Područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove na predmetnom području

EKOLOŠKA MREŽA RH (EU EKOLOŠKA MREŽA NATURA 2000) - Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (Područja od značaja za Zajednicu - SCI)				
Identifikacijski broj područja	Naziv područja	Kategorija za ciljnu vrstu/ stanišni tip	Hrvatski naziv vrste/hrvatski naziv staništa	Znanstveni naziv vrste/ Šifra stanišnog tipa
HR2000200	Zagorska peć kod Novog Vinodola	1	južni potkovnjak	<i>Rhinolophus euryale</i>
		1	veliki potkovnjak	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
		1	oštouhi šišmiš	<i>Myotis blythii</i>
		1	dugokrili pršnjak	<i>Miniopterus schreibersii</i>
		1	dugonogi šišmiš	<i>Myotis capaccinii</i>
		1	Šipanje i jame zatvorene za javnost	8310
HR2000854	Pleteno iznad N. Vinodolskog	1	modra sasa	<i>Pulsatilla vulgaris ssp. grandis</i>
		1	Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>)	62A0
		1	Suhi kontinentalni travnjaci (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*važni lokaliteti za kačune)	6210*
HR2001042	Lič polje	1	Sastojine <i>Juniperus communis</i> na kiseloj ili bazičnoj podlozi	5130
		1	Suhi kontinentalni travnjaci (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*važni lokaliteti za kačune)	6210*
		1	Travnjaci beskoljenke (<i>Molinion caeruleae</i>)	6410
HR2001300	Zebar	1	modra sasa	<i>Pulsatilla vulgaris ssp. grandis</i>
		1	Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>)	62A0
HR2001149	Velika jama	1	Šipanje i jame zatvorene za javnost	8310
HR2001153	Stupina jama	1	Šipanje i jame zatvorene za javnost	8310
HR2001353	Lokve-Sunger-Fužine	1	kiseličin vatreni plavac	<i>Lycaena dispar</i>
		1	močvarna rida	<i>Euphydryas aurinia</i>
		1	veliki vodenjak	<i>Triturus carnifex</i>
		1	žuti mukač	<i>Bombina variegata</i>
		1	kranjska jezernica	<i>Eleocharis carniolica</i>
		1	tankovratni podzemljari	<i>Leptodirus hochenwartii</i>
		1	Amfibijска staništa Isoeto-Nanojuncetea	3130
		1	Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (Characeae)	3140
		1	Šipanje i jame zatvorene za javnost	8310
		1	Europske suhe vrištine	4030

HR5000019	Gorski kotar i sjeverna Lika	1	širokouhi mračnjak	<i>Barbastella barbastellus</i>
		1	mali potkovnjak	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
		1	vuk	<i>Canis lupus*</i>
		1	medvjed	<i>Ursus arctos*</i>
		1	ris	<i>Lynx lynx</i>
		1	mirisava žlijezdača	<i>Adenophora liliifolia</i>
		1	cjelolatična žutilovka	<i>Genista holopetala</i>
		1	istočna vodendjevojčica	<i>Coenagrion ornatum</i>
		1	gorski potočar	<i>Cordulegaster heros</i>
		1	velika četveropjega cvilidreta	<i>Morimus funereus</i>
		1	potočni rak	<i>Austropotamobius torrentium*</i>
		1	(Sub-) mediteranske šume endemičnog crnog bora	9530*

Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip: 1=međunarodno značajna vrsta/stanišni tip za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ

*Prioritetna vrsta/stanišni tip za zaštitu i očuvanje na razini Evropske unije

5.4.3. Utjecaj zahvata i aktivnosti na području ekološke mreža

Obuhvat Programa odnosi se na površine na kojima se ne ustanovljuje lovište sukladno Zakonu o lovstvu, odnosno na površine koje se prema namjeni koriste ili su predviđene za gradnju objekata (izgrađene građevinske površine – naselja), infrastrukturne objekte, zaštićene objekte i sl., a sukladno prostornom planu Općine.

Na području ekološke mreže HR5000019 Gorski kotar i sjeverna lika su vuk, smeđi medvjed i ris ciljne vrste.

Vukom se gospodari prema „Planu upravljanja vukom u Republici Hrvatskoj“, a Programom zaštite divljači ne planira se izlučivanje vuka, već eventualno rastjerivanje ukoliko uđe u građevinske zone i evidentiranje njegovog brojnog stanja, pa prema tome Program nema utjecaja na vuka.

Smeđi medvjed je ciljna vrsta na području obuhvata programa, a sa njime se gospodari po „Planu upravljanja smedjim medvjedom u Republici Hrvatskoj“, a Programom zaštite divljači ne planira se izlučivanje smedjeg medvjeda, već eventualno rastjerivanje ukoliko uđe u građevinske zone i evidentiranje njegovog brojnog stanja, pa prema tome Program nema utjecaja na smedjeg medvjeda.

Risom se gospodari prema „Planu upravljanja sa risom u Republici Hrvatskoj“, a Programom zaštite divljači ne planira se izlučivanje risa, već eventualno rastjerivanje ukoliko uđe u građevinske zone i evidentiranje njegovog brojnog stanja, pa prema tome Program nema utjecaja na risa.

Na području obuhvata Programa ciljna vrsta je i jarebica kamenjarka na području ekološke mreže HR1000019 Gorski kotar i sjeverna Lika.

Jarebica kamenjarka nije zabilježena na području obuhvata Plana, a u slučaju njezine pojave, u budućem gospodarenju samo će se pratiti i evidentirati njezino brojno stanje. Obzirom da Planom nije planirano izlučenje jarebice kamenjarke već će se samo evidentirati brojno stanje, može se zaključiti da neće biti značajnog negativnog utjecaja na jarebicu kamenjarku kao ciljnu vrstu područja ekološke mreže.

U slučaju nalaza kolonije šišmiša potrebno je prekinuti i ne provoditi aktivnosti propisane Programom koje bi mogle uzrokovati njihovo uzinemiravanje.

Ostale životinjske vrste koje su ciljne vrste gore navedenih područja ekološke mreže (i graničnih i najbližih obuhvatu Programa) ne nalaze se na popisu divljači i ovim Programom (propisanim zahvatima i aktivnostima) se neće negativno utjecati na njih. Dapače, praćenje brojnog, ali i zdravstvenog stanja svih ostalih životinjskih vrsta (pa tako i ciljnih vrsta područja ekološke mreže) ima pozitivan utjecaj (naročito u slučaju pojave bolesti, ranjavanja, smrtnosti i sl.).

Podjela zaštitnih sredstava korisnicima površina obuhvaćenih Programom i njihova edukacija o pravilnoj primjeni navedenih sredstava nema negativan već pozitivan utjecaj na sve životinjske vrste pa tako i ciljne vrste područja ekološke mreže.

Nadalje, u slučaju potrebe eventualnog obavljanja lova i/ili rastjerivanja divljači na područjima gdje ista čini gospodarski nedopustivu štetu i/ili direktno ugrožava živote ljudi i njihovu imovinu, isto će se obavljati na udaljenosti većoj od 300 metara od aktivnih gnijezda strogo zaštićenih ptica i ciljnih vrsta ptica područja ekološke mreže te u vrijeme kada neće biti vrijeme njihovog razmnožavanja.

Ciljni stanišni tip na području očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - HR5000019 Gorski kotar i sjeverna Lika je mediteranske šume endemičnog crnog bora 6210*, ali njega na području Vinodolske općine nema jer su na području općine sve kulture crnog bora.

Na područjima ekološke mreže HR1000019 Gorski kotar i sjeverna Lika, HR5000019 Gorski kotar i sjeverna Lika, HR2000200 Zagorska peć kod Novog Vinodolskog, HR2001149 Velika jama i HR2001300 Zebar neće biti zahvata i radnji koji mogu utjecati negativno na područja ekološke mreže s obzirom da ovaj Program ne propisuje nikakve zahvate na staništima.

Uz poštivanje svih navedenih mjera zaštite planirani zahvati, radnje i aktivnosti propisane ovim programom su takove naravi da nemaju negativan utjecaj na ciljne vrste i ciljne stanišne tipove područja ekološke mreže.

Tablica 10. Izvješće o provedbi aktivnosti (u odnosu na ciljne vrste i stanišne tipove), evidentiranje ciljnih vrsta područja ekološke mreže RH.

OBRAZAC ZA EVIDENTIRANJE UGROŽENIH I STROGO ZAŠTITENIH VRSTA I CIJUNIH VRSTA PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE RH*

Naziv | oviste:

*Dostaviti najmanje jednogodišnje zavodu za zaštitu okoliša i prirode, Radnička cesta 80, 10 000 Zagreb

**Nije nužno upisati

***Jedinka, par, kolonijalni organizam, jato, čopor, krdo, plova, busen, jastuk, gomila, kolonija, prelet ili ostalo

***Ziva, ozlijedena/bolesna/oštećena ili mrtva

****Toponim, predjel, Šumski odjel/odsjek, geografske koordinate i dr

6. MJERE ZAŠTITE DIVLJAČI

Članak 59. Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači predviđa sljedeće mjere zaštite:

1. zabranu lova divljači osim izuzetaka propisanih Zakonom o lovstvu i ovim Pravilnikom;
2. provedbu preventivnih, dijagnostičkih, kurativnih i higijensko - zdravstvenih mjera radi zdravstvene zaštite divljači, ljudi i stoke;
3. spašavanje divljači od elementarnih nepogoda;
4. poduzimanje preventivnih mjera kod izvođenja poljoprivrednih i drugih radova;
5. pravilan izbor i primjenu zaštitnih sredstava u poljoprivrednoj i šumarskoj proizvodnji;
6. suzbijanje nezakonitoga lova.

Provoditelj ovog Programa dužan je provoditi nadzor nad divljači i ostalim životinjskim vrstama. Sve propisane mjere se mogu izvršiti jedino stalnim nadzorom područja za kojeg je ovaj program izrađen, pri čemu se osobita važnost pridaje tzv. indirektnim čimbenicima opstanka divljači. Ti su čimbenici prikazani u točkama 2., 3., 4. i 5.

U slučaju da se pronađe bilo koja uginula jedinka potrebno je sukladno Pravilniku o stručnoj službi za provedbu lovogospodarske osnove načiniti Zapisnik o šteti na divljači, koji je propisan spomenutim Pravilnikom. Lešina se dostavlja u veterinarsku stanicu, a ako se sumnja na neku bolest tad je veterinarska služba dužna propisati preventivne, dijagnostičke, kurativne i higijensko - zdravstvene mjere radi zdravstvene zaštite.

Članak 61. Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači dopušta loviti na površinama izvan lovišta:

1. ranjenu ili bolesnu tijekom cijele godine, uz obvezu prijave nadležnom uredu i predočenje uvjerenja nadležne veterinarske službe da je odstrijeljena divljač bila ranjena ili bolesna;
2. u slučaju proglašenja zarazne bolesti ili ako postoji mogućnost njene pojave u skladu s propisima o zdravstvenoj zaštiti životinja;
3. za potrebe znanstveno-istraživačkih i znanstveno-nastavnih ustanova u skladu s odgovarajućim programom;
4. u slučajevima iz članka 60. stavka 1. alineje 5. ovoga Pravilnika.

7. MJERE ZA SPRJEČAVANJE ŠTETA OD DIVLJAČI

Mjere za sprječavanje šteta od divljači sastoje se od niza radnji kojima se nastoje umanjiti štete na poljoprivrednim i šumskim površinama i kulturama, staništu, prirodi kao cjelina te na drugim vrstama divljači te strogo zaštićenim i ostalim životinjskim vrstama na koje jedni na druge mogu negativno utjecati.

Mjere za sprječavanje šteta od divljači sastoje se od niza radnji kojima se divljači, ali i strogo zaštićenim i ostalim životinjskim vrstama, u prvom redu onemogućava pristup površinama izvan lovišta, da iste ne bi ugrožavale ljudske živote i uzrokovale velike materijalne štete. Sve vrste divljači, kao i najveći dio strogo zaštićenih i ostalih životinjskih vrsta nepoželjan je na području površine izvan lovišta zbog ugrožavanja sigurnosti i ljudskih života, materijalnih šteta, mogućih nezgoda, a u konačnici i šteta na staništu, prirodi kao cjelina te na svim vrstama divljači te strogo zaštićenim i ostalim životinjskim vrstama na koje jedni na druge mogu negativno utjecati.

Najveći dio mjera za sprječavanje šteta na divljači ujedno su i mjere za sprječavanje šteta od divljači. Nabavljanje zaštitnih sredstava za izvršenje godišnjeg plana (mehaničkih ili kemijskih repelenta); pravovremena i besplatna raspodjela odgovarajućih zaštitnih sredstava korisnicima zemljišta, na njihov zahtjev, uz prethodnu javnu obavijest i davanja uputa za njihovu upotrebu.

7.1. Edukacija i suradnja s vlasnicima i korisnicima površina izvan lovišta

U cilju uspješnijeg gospodarenja površinama izvan lovišta bitna je suradnja između pravne ili fizičke osobe koja koristiti ili upravlja zemljištem, u ovom slučaju Vinodolske općine, odnosno njene stručne službe za provedbu programa zaštite divljači, s vlasnicima, zakupnicima i/ili korisnicima zemljišta koje se nalazi na području površine izvan lovišta.

Glede zaštite interesa poljodjelstva, poduzimat će se mjere propisane zakonom i po ovlaštenim službama. Vlasnici i korisnici zemljišta koji na površinama izvan lovišta imaju zemljište moraju i to bez odgađanja obavijestiti pravnu ili fizičku osobu koja koristi ili upravlja površinom izvan lovišta o pojavljivanju divljači na površinama izvan lovišta, kao i o eventualnim stazama divljači kojima ista dolazi na površine izvan lovišta, eventualnim započetim štetama na poljoprivrednim, šumskim i drugih površinama, kao i o okolnostima koje mogu utjecati na poduzimanje mjera za sprječavanje štete koju može nanijeti divljač na njihovu zemljištu. S poljoprivrednicima pokušati dogovorati da u kritičnim područjima ne sade i ne siju kulture i sorte koje preferira divljač te da isti koriste zaštitna sredstava koja ne utječu na divljač i to u propisanim količinama. Zbog sprječavanja šteta na poljoprivrednim površinama **pravna ili fizička osoba koja koristi ili upravlja površinama izvan lovišta može vlasnike i korisnike zemljišta obavijestiti javnom obavijesti** o raspodjeli besplatnih zaštitnih sredstava, njihovim obavezama pri sprječavanju šteta od divljači, odnosno zaštiti poljoprivrednih kultura. Vlasnici voćnjaka i ostalih plantažnih nasada moraju iste ograditi ili ih zaštiti na bilo koji drugi način, kako divljač u njima ne bi počinila štetu, o čemu ih se isto tako može obavijestiti.

Saniranjem, redovnim čišćenjem i što češćim odvozom smeća s područja površine izvan lovišta smanjiti će se ulazak nekih vrsta divljači, ali i nekih strogo zaštićenih i ostalih životinjskih vrsta, na površine izvan lovišta u potrazi za hranom. Isto tako pokušati s vlasnicima i korisnicama zemljišta odabirati kemijska, biološka i biotehnička zaštitna sredstva pri raznom tretiranju, a koja neće negativno utjecati na zdravstveno ili bilo koje drugo stanje divljači, ali i strogo zaštićenih i ostalih životinjskih vrsta.

Uočavanjem divljači na površinama izvan lovišta može se stupiti u kontakt s lovoovlaštenikom na području čijeg lovišta je navedeno zamijećeno. S lovoovlaštenicima može se pokušati dogоворити да isti obave istjerivanje divljači od same površine izvan lovišta. Isto tako pokušati organizirati sastanke s

lovoovlaštenicima, na čijim se dijelovima opisane granice lovišta nalazi površina izvan lovišta, i pokušati dogоворити što više detalja vezanih uz sprječavanje dolaska ili istjerivanja divljači s površine izvan lovišta. Uz istjerivanje divljači s površine izvan lovišta pokušati dogоворити да se skupni lovovi obavljaju na način da pogon ili prigon krenu od objekata ili ograda prema središtu lovišta. Na navedeni način divljač bi se odmaknula od površine izvan lovišta, a u slučaju da se radi obrnuto izbjegli bi se slučajevi zalijetanja divljači u ograde ili dolazak na građevinska i druga zemljišta na kojima nije ustanovljeno lovište.

Isto tako zatražiti od lovoovlaštenika da lovogospodarske objekte i to hranilišta, solista, pojilišta i kaljužališta odmaknu što je više moguće dalje od same površine izvan lovišta te da na prostorima koja su u blizini površine izvan lovišta obave pojačanu pribranu. Pojačanu pribranu valjalo bi obavljati tijekom cijele godine, a osobito tijekom nepovoljnih mjeseci u godini kada hrane u prirodi ima znatno manje ili je divljači otežano doći do iste. Pokušati dogоворити i postavljanje jednogodišnjih i višegodišnjih površina pod raznim poljoprivrednim kulturama u svrhu prehrane na lokacijama koja nisu tik uz površinu izvan lovišta. Važno je divljači osigurati i optimalne pašne površine, čime ista ne bi imala potrebu za ulazak na zelene i košene travnate površine na kojima se ne ustanovljuje lovište. Rečenim bi se divljač odmaknula od neposredne blizine površine izvan lovišta.

7.2. Nabavljanje kemijskih, bioloških i biotehničkih zaštitnih sredstava

Nabavljanje kemijskih, bioloških i biotehničkih zaštitnih sredstava te njihovo postavljanje može obavljati stručna osoba za provedbu programa zaštite divljači s vlasnicima i korisnicima kojim se navedena sredstava izdaju. Navedena sredstva potrebno je nabaviti i primijeniti u cilju sprječavanja štete koju divljač može načiniti na površinama izvan lovišta. Navedena sredstva mogu se primijeniti u preventivnu svrhu i to sprječavanja ulaska divljači, ali i strogo zaštićenih i ostalih životinjskih vrsta na površine izvan lovišta, ali i u slučaju pojave štete. Zbog sprječavanja šteta na površinama izvan lovišta prava ili fizička osoba koja koristi ili upravlja površinama izvan lovišta može vlasnike i korisnike zemljišta obavijestiti javnom obavijesti o raspodjeli besplatnih zaštitnih sredstava, njihovim obavezama, kao i način upotrebe tih zaštitnih sredstava. Sprječavanjem ulaska divljači, ali i strogo zaštićenih i ostalih životinjskih vrsta na područje površine izvan lovišta, gdje životinjske vrste uglavnom i nemaju mjesta odnosno staništa, podignuti će se sigurnost ljudi te će se smanjiti materijalne štete na objektima i površinama, ali i na divljači.

Kemijske metode sastoje se od upotrebe repelenata, bilo kao gotovih proizvoda, bilo u vlastitoj proizvodnji. Kemijska sredstva su niz raznih kemijskih repelenta na bazi specifičnog, divljači nepoželjnog i neugodnog mirisa zbog kojeg ista napušta kemijskim sredstvima branjena, odnosno mirisom obilježena područja. Na tržištu se nalazi cijeli niz repelenata pod različitim trgovackim nazivima, a zajedničko im je da svojim specifičnim mirisom odbijaju divljač. Nanošenjem kemijskih sredstava uz ili na površine izvan lovišta sprječavati će se približavanje ili obitavanje divljači na istoj. Kemijski repellenti moraju se postavljati i nanositi u količinama koje su propisane od strane proizvođača. Uz svaki repellent priložene su detaljne upute u kojima se govori o načinu primjene, vrsti divljači protiv koje se primjenjuje, koju štetu sprječava i kolika je količina i koncentracija potrebna za zaštitu. Ovisno o načinu primjene, repellenti se mogu koristiti za plošnu ili stablimičnu zaštitu. Djeluju tako da divljač odbijaju nepoželjnim mirisom, okusom ili mehanički. Kemijska metoda sastoji se u upotrebi raznih repellenta na bazi specifičnog mirisa, ali je isto tako bitno da navedena sredstva ne štete niti divljači, niti ekosustavu kao cjelini te da osobito nisu štetna za zdravlje ljudi.

Biološke metode sprječavanja šteta od divljači obuhvaćaju više komponenata i dugoročno su jedino one efikasne. Sastoje se od striktnog provođenja odredaba programa zaštite divljači, izlučivanja divljači s površine izvan lovišta jer na ovom prostoru uglavnom nema uvjeta za boravak i obitavanje divljači, a prema potrebi i u suradnji s lovoovlaštenicima i izlaganju određenih količina hrane što dalje od površine izvan lovišta. Ta hrane koja se može izložiti samo van površina izvan lovišta ima za cilj

odvraćanje divljači od površina izvan lovišta, gdje je ista uglavnom i nepoželjna. Navedena izložena količina hrane u suradnji s lovoovlaštenicima ima dvostruki cilj, odnosno i sprječavanja šteta od divljači, ali i zaštitu iste. Prema mogućnosti i u suradnji s lovoovlaštenicima čija lovišta graniče s površinom izvan lovišta, van površina lovišta i to na što većoj udaljenosti osnivati svake godine što veće površine pod jednogodišnjim i višegodišnjim remizama te osigurati što veći broj kvalitetnih pašnih površina. Na pravilno postavljenim remizama divljači bi se zadržavala, a ujedno bi se i odvraćala od površina izvan lovišta. Sve te površine pod jednogodišnjim i višegodišnjim remizama bitno je zasaditi ili zasijati kulturama koje divljač preferira, a kojih nema na okolnom području. Kulture koje će se saditi ili sijati biti će u skladu sa Zakonom o sprječavanju unošenja i širenja stranih te invazivnih stranih vrsta i upravljanju njima. Biološka metoda je i održavanja propisane brojnosti divljači.

Budući daje površina izvan lovišta stalno naseljeno područje, pravna ili fizička osoba koja koristi ili upravlja površinom izvan lovišta, sama će i to na licu mjesta odlučiti o izlučivanju divljači, koja se eventualno pojavi na ovim površinama. Korisnik će sam i to na temelju svoje procjene odlučiti koju divljač i u kojoj brojnosti će izlučiti s površine izvan lovišta.

Mehaničke metode sastoje se iz zaštite ugroženih područja određenim, provedenim radovima na i uz površine izvan lovišta. Mehanička zaštita ugroženog područja ili objekta može se obavljati ogradom koja onemogućava pristup divljači, što je najskuplja, ali i najefikasnija zaštita. Zbog specifičnosti površine izvan lovišta ista se ne može u potpunosti ogradići te se iz navedenoga razloga mogu ogradići samo manje površine. Ukoliko će se obaviti ograđivanje pojedinim područja i dijelova, ograda se mora u budućem gospodarenju održavati, na potrebnim mjestima nadograditi, zamijeniti dotrajale dijelove i slično. Na područjima gdje divljač najčešće ulazi na površine izvan lovišta može se pokušati sa postavljanjem električnih pastira, na manje ugroženim područjima i svjetlucavih folija, raznih klepetala i slično. Pojedini dijelovi površine izvan lovišta mogu se čuvati i plinskim topovima. Plinske topove ne treba dugo zadržavati na jednom mjestu zbog opasnosti da se divljač navikne na pucnje. Iz navedenoga razloga plinske topove postavljati na određena područja dva do tri dana. U mehaničke metode spada i postavljanje raznih plašila, na vizualnoj ili zvučnoj bazi, a koja isto tako imaju za cilj odvraćanje divljači od površine izvan lovišta.

7.3. Izgon divljači te upotreba zaštitnih sredstava i plašila

Zaštita prostora površine izvan lovišta izgonom divljači može provoditi pravna ili fizička osoba koja koristi ili upravlja površinom izvan lovišta ili pravna ili fizička osoba s kojom je potpisani ugovorili neki drugi akt. Uvjet za navedeno da je prava osoba registrirana za obavljanje lova, dok fizičke osobe moraju imati položeni lovački ispit i lovačku iskaznicu s važećom identifikacijskom markicom za pojedinu lovnu godinu te pisano dopuštenje pravne ili fizičke osobe koja koristi ili upravlja površinom izvan lovišta. Izgon divljači može se obaviti na temelju trenutne procjene da divljač neće utjecati na svakodnevni život na površini izvan lovišta te da neće ugroziti živote ljudi koji bi trebali obaviti izgon. Izgon divljači, osim ptica, s površina izvan lovišta obavlja se na način da lovci krenu od objekata ili ograda na površini izvan lovišta te da divljač potiskuju od površine prema granicama odnosno i dalje od 100 metara od građevinskog i drugog zemljišta na kojima se ne ustanovljuje lovišta. Upotrebom mreža dugačkih 20 do 40 metara tjerala odnosno usmjeravala bi se životinja prema i dalje od granica površine izvan lovišta. Navedeno se može primijeniti na većinu divljači osim gdje bi u opasnost mogli doći životi osoba odnosno lovaca koji obavljaju istjerivanje. Pri izgonu divljači treba trenutno procijeniti rizik i izvodivost cijele operacije.

Jedna od mjera izgona divljači je i uklanjanje gnijezda, ali samo onih vrsta koje su na popisu divljači. Navedenu metodu potrebno je provoditi i primjenjivati u skladu s zakonskim propisima, a u svrhu sprječavanja gniježđenja većeg broja ptica. Ovu mjeru potrebno je provoditi na području parkova, zelenih površina, ali i na drveću i grmlju u zaštitnom pojasu od 100 metara, na kojim se ne smije provoditi odstrjel. Prilikom uklanjanja gnijezda treba paziti da ptice ne sjede na jajima, sukladno

zakonskim propisima. Pri i neposredno nakon uklanjanja gnijezda trebalo bi koristiti i zvučne metode kako ptice ne bi ponovno počele graditi gnijezda.

Za sprječavanje pojavljivanja divljači, ali i strogo zaštićenih i ostalih životinjskih vrsta mogu se koristiti i vizualna i zvučna plašila.

Vizualna plašila u obliku balona, traka ili silueta ptica i raznih grabežljivaca imaju za cilj odvraćanja divljači te strogo zaštićenih i ostalih životinjskih vrsta od same površine izvan lovišta. Zvučna plašila koriste se za puštanje glasanja divljači, ali strogo zaštićenih i ostalih životinjskih vrsta kada su iste u opasnosti. Zvučna plašila ne treba dugo zadržavati na jednom mjestu zbog opasnosti da se divljač ne navikne na razne zvukove koji se iz istih puštaju. Iz navedenoga razloga zvučna plašila postavljati na određena područja dva do tri dana. Navedene metode su izrazito prikladne jer nema opasnosti od ozljedivanja životinjske vrste koja se istjeruje. Upotreba laserskog uređaja za plašenje ptica preporučuje se tijekom cijele godine iz razloga što se ptice ne mogu priviknuti na njega, a ujedno navedeni uređaj ne ozljeđuje ptice. Nedostatak uređaja je što se isti ne može koristiti u uvjetima slabije vidljivosti, kao što je svitanje, sumrak ili izmaglica. Uređaj je osobito prikladan za rastjerivanje ptica kada počinju graditi gnijezda ili noće na drveću, objektima i zelenim površinama. Laserski uređaj emitira crvenu zraku dometa 500 do 700 metara, a njegova se učinkovitost povećava kada se primjenjuje sa zvučnim metodama zaplašivanja.

Isto tako divljač koju nije moguće istjerati iz bilo kojeg razloga potrebno je uhvatiti ili eventualno i odstranjeliti da bi se na navedenim način spriječila šteta koju uz nemirena divljač može izazvati i napraviti na površinama izvan lovišta.

Pojedini dijelovi površine izvan lovišta mogu se i ograditi ili na udarnim mjestima postaviti električne pastire, koji imaju za cilj onemogućivanje dolaska divljači na površine izvan lovišta.

7.4. Uklanjanje poljoprivrednih kultura do agrotehničkog roka

Na površinama izvan lovišta nema poljoprivrednih površina.

7.5. Smanjivanje brojnog stanja divljači

Smanjivanje brojnog stanja divljači kada zbog prevelike gustoće dolazi do gospodarski nedopustivih šteta ili zbog prekobrojnosti okvirnog kapaciteta za svaku pojedinu vrstu dolazi do mogućnosti stradavanja ljudi i imovine obavlja se propisanim mjerama ovog programa zaštite divljači. Izlučivanje na površinama izvan lovišta obavlja pravna ili fizička osoba koja provodi program zaštite divljači, a ukoliko nije registrirana za obavljanje lova, isto će povjeriti registriranoj pravnoj ili fizičkoj osobi. Važno je napomenuti da i jedno grlo/rep/kljun divljači na području građevinskih i javnih površina, sukladno površinama navedenih na obrascu PZD -1, izvan lovišta predstavlja prekobrojno stanje gdje može doći do gospodarski nedopustivih šteta na objektu, imovini, ali i na ljudskim životima.

Lov divljači na površina izvan lovišta obavlja se u skladu sa odredbama Zakonom o lovstvu i Pravilnika proizašlih iz istoga, poštujući lovačku etiku i običaje. Svaki obavljeni lov evidentira stručna osoba za provedbu programa zaštite divljači po lovnim godinama u obrascu PZD - 4. Uhvaćena, odstranjeljena ili na neki drugi način stečena divljač (uginuča) pripada pravnoj ili fizičkoj osobi koja koristi ili upravlja zemljištem odnosno površinom izvan lovišta.

Prije obavljanja bilo kakvoga lova (hvatanje, sanitarni ili reduksijski odstrjel) potrebno je od Ministarstva nadležnoga za poslove lovstva, a na temelju dokaza (prebrojavanje, potvrda o pojavljivanju bolesti ili proglašenju zaraze, slike ozlijedene divljači i slično) zatražiti evidencijske markice za obilježavanje krupnih vrsta divljači odnosno jelena običnog, srne obične i svinje divlje, ali i neke druge

vrste krupne divljači, ukoliko bi se ista pojavila na površinama izvan lovišta. Isto tako prije lova potrebno je i od Hrvatskog lovačkog saveza preuzeti bok Dopuštenje za lov divljači, blok Zapisnik o obavljenom lovnu i blok Potvrda o porijeklu divljači i njezinih dijelova.

Površine ovog PZD-a mogu predstavljati relativno povoljna staništa za neke vrste divljači, ali u pojedinim slučajevima iste vrste mogu predstavljati izravnu ugrozu prema stanovništvu (npr. lisice, čagljevi, kune, vrane). Zbog toga se preporučava poštovati načela socijalnog kapaciteta, kao što je i slučaj u srednje i zapadnoevropskim zemljama.

Sukladno tome izvođač preporučuje sljedeće socijalne kapacitete:

Tablica 11.

VRSTA KRUPNE DIVLJAČI	Brojnost divljači	
jelen obični (<i>Cervus elaphus L.</i>)	0	grla
jelen lopatar (<i>Dama dama L.</i>)	0	grla
srna obična (<i>Capreolus capreolus L.</i>)	0	grla
muflon (<i>Ovis aries musimon Pall.</i>)	0	grla
svinja divlja (<i>Sus scrofa L.</i>)	0	grla
smeđi medvjed (<i>Ursus arctos L.</i>)	0	grla
VRSTA SITNE DIVLJAČI		
jazavac (<i>Meles meles L.</i>)	0	grla
kuna bjelica (<i>Martes foina EHR</i>)	0	grla
kuna zlatica (<i>Martes martes L.</i>)	0	grla
zec obični (<i>Lepus europeus Pali.</i>)	2	grla
lisica (<i>Vulpes vulpes L.</i>)	0	grla
čagalj (<i>Canis aureus L.</i>)	0	grla
tvor (<i>Mustela putorius L.</i>)	0	grla
fazan (<i>Phasianus sp. L.</i>)	5	kljunova
jarebica kamenjarka (<i>Alectoris graeca</i>)	4	kljunova
trčka skvržulja (<i>Perdix perdix L.</i>)	4	kljunova
prepelica pućpura (<i>Coturnix coturnix</i>)	4	kljunova
golub divlji grivnjaš (<i>Columba palumbus L.</i>)	4	kljunova
patka divlja gluhabra (<i>Anas platyrhynchos L.</i>)	4	kljunova
vrana siva (<i>Corvus corone cornix L.</i>)	30	kljunova
svraka (<i>Pica pica L.</i>)	20	kljunova
šojska kreštalica (<i>Garrulus glandarius L.</i>)	20	kljunova

Jelen obični i jelen lopatar smiju se loviti samo tehnikom pojedinačnog lova i to dočekom, šuljanjem, vabljnjem i pri vozom zaprežnim kolima. Isto tako u pojedinačnom lovnu na jelena dopuštena je upotreba rikalica, vabaka i pisaka kao pomoćnih sredstava u lovnu. Jelena običnog i jelena lopatara, odrasla grla smije se loviti odnosno odstrijeliti lovačkim oružjem s užlijebljениm cijevima, gdje najmanja dopuštena kinetička energija zrna na 100 metara iznosi 2.500 džula, a najmanja dopuštena težina zrna je 8,20 grama. Najveća dopuštena daljina strijeljanja odraslih grla jelena običnog i jelena lopatara je 200 metara. Mladunčad jelena običnog i jelena lopatara, odnosno telad smije se loviti odnosno odstrijeliti lovačkim oružjem s užlijebljeniem cijevima, gdje najmanja dopuštena kinetička energija zrna na 100 metara iznosi 1.000 džula, a najmanja dopuštena težina zrna je 3,24 grama. Najveća dopuštena daljina strijeljanja mladunčadi jelena običnog (teladi) je 150 metara.

Srna obična smije se loviti samo tehnikom pojedinačnog lova i to dočekom, šuljanjem, vabljnjem i privozom zaprežnim kolima. Isto tako u pojedinačnom lovnu na srnjaka dopuštena je

upotreba vabaka I pisaka kao pomoćnih sredstava u lovnu godinu. Srna obična smije se loviti odnosno odstrijeliti lovačkim oružjem s užlijebljjenim cijevima, gdje najmanja dopuštena kinetička energija zrna na 100 metara iznosi 1.000 džula, a najmanja dopuštena težina zrna je 3,24 grama. Najveća dopuštena daljina strijeljanja srne obične je 150 metara.

Muflonska divljač se lovi pojedinačno s pratiocem, dočekom na zemlji, dočekom na visokoj čekici i privozom zaprežnim kolima. Svaka tehnika skupnog lova i lov sa psima goničima je strogo zabranjena. U odstrjelu se rabi lovačko oružje s užlijebljjenim cijevima.

Muflonska divljač odstrijeljuje se puškom risanicom i to kuglom, minimalne mase zrna 4,80 g, najmanje Ek100 od 2 000 J i na maksimalnoj udaljenosti od 200 m.

Svinja divlja smije se loviti pojedinačnim lovom i to dočekom, šuljanjem i privozom zaprežnim kolima te skupnim lovom prigonu i pogonu s ili bez lovačkih pasa. Svinja divlja je jedina krupna divljač koja se smije loviti skupnim lovom i korištenjem lovačkih pasa. Svinju divlju i to odrasla grla smije se loviti odnosno odstrijeliti lovačkim oružjem s užlijebljjenim cijevima, gdje najmanja dopuštena kinetička energija zrna na 100 metara iznosi 2.500 džula, a najmanja dopuštena težina zrna je 8,20 grama. Najveća dopuštena daljina strijeljanja odraslih grla svinje divlje je 150 metara.

Sitna divljač smije se loviti prigonu, pogonu i kružnim lovom s odgovarajućom pasminom i brojem ispitanih lovačkih pasa - jedan pas na pet lovaca. Kod odstrjela sitne divljači sudionici lova smiju upotrebljavati lovačko oružje s glatkim cijevima i naboje, uz poštivanje propisanim uvjetima, a prema važećem Pravilniku o korištenju lovačkog oružja i naboja. Isto tako u pojedinačnom lovnu na jelena, srnjaka, lisicu i sojku kreštalicu dopuštena je upotreba rikalica, vabaka i pisaka kao pomoćnih sredstava u lovnu godinu.

Svi trofeji koji podliježu vrjednovanju (Pravilnik o načinu ocjenjivanja trofea divljači, obrascu trofejnog lista, vođenju evidencije o trofejima divljači i izvješću o ocijenjenim trofejima) moraju se ocijeniti.

Nakon prikupljanja i dobivanja svih potrebnih rješenja pravna osoba kojoj je povjereno upravljanje površinama izvan lovišta Vinodolske općine može obaviti radnje izlučivanja (hvatanje, odstrjel i slično) u skladu sa zakonskim propisima. Isto može se tražiti izlučivanje divljači, ali i strogo zaštićenih i ostalih životinjskih vrsta i to tijekom cijele lovne godine, bez obzira na vrijeme lovostaja.

Protokol za postupanje pri izlučivanju divljači, nakon dobivanja svih potrebnih ovlaštenja i rješenja, bilo bi osigurati mjesto gdje se divljač ili strogo zaštićena i ostala životinjska vrsta nalazi te isto tako osiguravati prostor tijekom cijelog vremena njenoga izlučivanja. Prava osoba koja gospodari površinama izvan lovišta odnosno Vinodolska općina ukoliko nije registrirana za uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači, trebala bi sklopiti **Ugovor s pravnom ili fizičkom osobom koja će obavljati izlučivanje divljači i/ili strogo zaštićenih i ostalih životinjskih vrsta s područja površine izvan lovišta. U lovnu godinu u izlučivanju smije sudjelovati osoba koja uza se ima lovačku iskaznicu s važećom identifikacijskom markicom za pojedinu lovnu godinu i pisano dopuštenje ovlaštenika prava lova te pravne ili fizičke osobe koje gospodare zemljištem iz članka 9. stavka 2. Zakona o lovstvu. Odstreljivati divljač smije samo osoba koja uz navedene uvjete posjeduje i oružni list za držanje i nošenje oružja u svrhu lova. Svaki obavljeni lov evidentira stručna osoba za provedbu programa zaštite divljači po lovnim godinama u obrascu PZD - 4.**

Površine ovog PZD-a mogu predstavljati relativno povoljna staništa za neke vrste divljači, ali u pojedinim slučajevima iste vrste mogu predstavljati izravnu ugrozu prema stanovništvu (npr. lisice, čagljevi, kune, vrane).

Redukcija divljači obavlјat će se u skladu s Protokolom za postupanje, koji će se donijeti u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova. Protokol treba donijeti najkasnije u roku od 6 mjeseci od dana dobivanja sugalsnosti ovog Programa zaštite divljači.

OBAVLJENI LOV

OBAVLJENI LOV

OBAVLJENI LOV

OBAVLJENI LOV

OBAVLJENI LOV

OBAVLJENI LOV

OBAVLJENI LOV

OBAVLJENI LOV

OBAVLJENI LOV

OBAVLJENI LOV

8. BRIGA O DRUGIM ŽIVOTINJSKIM VRSTAMA

Kroz razdoblje važenja ovog Programa, a za površine njegovog obuhvata, utvrđuju se osnovne mjere brige o drugim životinjskim vrstama u cilju očuvanja i poboljšanja prirodnih staništa divljači te održavanje biološko-ekoloških odnosa, uvažavajući mogućnost staništa te biološke zahtjeve divljači i životinjskih vrsta:

- stalno praćenje obitavanja drugih životinjskih vrsta s ciljem evidentiranja pojave novih vrsta te utvrđivanja vremenskog intervala obitavanja sezonskih, odnosno prolaznih vrsta;
- stalno praćenje gniježđenja i leženja životinjskih vrsta te vođenja mladunčadi u cilju procjene njihova brojnog stanja i ostvarenog prirasta;
- stalno praćenje bioloških zahtjeva životinjskih vrsta u pogledu mesta hranjenja i utvrđivanja izvora - podrijetla hrane;
- evidentiranje svake jedinke pojedinih vrsta divljači, za koju se okularno po ostacima ili tragovima utvrdi da je usmrćena po drugim životinjskim vrstama, bez obzira je li korištena za hranu ili ne;
- praćenje ponašanja i zdravstvenog stanja životinjskih vrsta i dojava nadležnim ustanovama o pojavi uginuća i nađenim primjercima uginulih životinjskih vrsta, uz evidentiranje uzroka uginuća na dojavu iste ustanove ili prema vlastitoj procjeni;
- sprječavanje uništavanja legla, odnosno gnijezda i jaja životinjskih vrsta te uništavanje mladunčadi ili odraslih primjeraka;

9. PRIKAZ POTREBNIH FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU PROGRAMA ZAŠTITE

U desetogodišnjem razdoblju, a u uvjetima gospodarenja staništem – Vinodolske općine, planirani su sljedeći godišnji troškovi za sprječavanja šteta od divljači.

Tablica 12.

VRSTA TROŠKA	CIJENA (kn)
Provodenje programa zaštite divljači (terenski obilasci stručne službe, monitoring, dostava obrazaca za SLE, vođenje dokumentacije, organizacija izlučenja i zbrinjavanja otpada, izrada godišnjih planova, korespondencija sa nadležnim Ministarstvima)	8.000,00
Nabava opreme i pomagala (godišnje održavanje i popravci tehničkih pomagala, troškovi materijala-mamaca za životovke i ostalo)	5.000,00
Oprema za izvođače radova na izlučenju i transportni troškovi (Direktni i indirektni troškovi stručne službe i terenskih radnika i naknada za izvođače radova i stručno osoblje, preventivne mјere i os.)	10.000,00
Ostali troškovi (Marketing i komunikacija s medijima, izdavanje obavijesti i obilježavanje terena prilikom izvođenja radova, kancelarijski materijal i os.)	5.000,00
UKUPNO	28.000,00

Budući da je moguće koristiti više metoda za suzbijanje šteta od divljači, provoditelju Programa je ostavljeno na izbor koju metodu će provoditi i sukladno tome koju opremu će nabavljati te vrste radova primjenjivati sukladno monitoringu tj. praćenju.

10. KRONIKA PROGRAMA ZAŠTITE DIVLJAČI

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____

LOVNA GODINA _____
